

ÉLETTÜNK

XVII. évf. 6. szám (17. Jahrg. Nr. 6)

Az európai magyar katolikusok lapja

1985 június

Ezrek a máriacelli sírnál

Mindszenty hercegprímás halálának és temetésének tízéves évfordulóját ünnepeltük most. — Az előkészület nem volt zavartalan. Áprilisban kaptuk a hírt, hogy dr. Irányi László, a számkivetésben élő magyarok püspöke, nem lehet jelen ezen az évfordulón, mert a Vatikán részéről „kapott és elfogadott egy külön megbízatást, amely akadályozza őt a részvételen.”

Maga az időpont (szerda és csütörtök) sem volt alkalmas a távol lakó magyar munkások számára, hogy résztvegyenek, lévén hétközep és munkaidő. Azonkívül a pápa látogatása a Benelux államokban is erre az időre esett.

Ennek ellenére, váratlanul sok magyar, főleg idősebbek és közelebb lakók, jöttek el erre az ünnepségre.

A főcelebráns szerepét átvette most is, mint előtte a római zarándoklatunkon, Jung Tamás nagybecskerekai (Zrenjanin) püspök. Kedves és közvetlen atyai megjelenése és buzgó celebrálása mindannyiunkat meghatott. Még a rákövetkező vasárnapi müncheni bérnádást is magátólértelmező jószággal vállalta és a müncheni híveknek egyszerű, de csodálatosan mély és szép homiliát tartott a Szentlélekistenről, a Vigasztalóról, akit Krisztus maga helyett küldött a földre. („Jobb Nektek, ha én elmegyek“.)

Így érkezünk el május 15-e estéjéhez. A délutáni órákban még esett az eső, de este 7 órára az ünnepi bevonulás és pontifikális mise kezdetére elállt. Megelevenedett a régi élmény: a máriacelli harangok zúgása és az esti szürkületben, a gyertyás körmenet, a fényárban úszó kegyoltár, a virággal borított Mindszenty sír sejtelmes fényével...

AZ ESTI MISE

A főcelebráns, Jung Tamás püspök volt; koncelebránsok Defregger müncheni püspök, a kremsmünsteri apát, akihez ma Máriacell gondozása tartozik, a sankt-lamberti apát, ahová jogilag tartozik, Weber helyi püspök képviselőjében a gráci szeminárium spirituális, P. Szőke János püspöki helynök, és vagy ötvenen koncelebráns papok, akik között több idegen is volt.

P. Veremund, a házigazda, még a nála megszokott kedvességénél is kedvesebb volt. Azt mondják, hogy nemrég operáción esett át. Magyar nyelven üdvözölte az egész gyülekezetet. Üdvözölte külön a hívek között a volt királyi család tagjait, a Landesregierung és a város képviselőit, akik megjelentek a nagy magyar vértanúprímás, Mindszenty, tízéves halálévfordulóján. — Mindszentyt különös szeretet kapcsolta a Szűzanyához, a Magna Domina Hungarorumhoz! Igazi Isten szolgája volt mindenben. Jézust utánozta egész életében. Az öröm szakaszaiban éppen úgy, mint a szenvedés útján példázta Jézust. A leg súlyosabb testi bántalmakat, legkínosabb

testi megaláztatásokat tűrte el és követte Jézust a halálban is: övétől kivéve, száműzetésben halt meg.

Ez a szentmise tulajdonképpen a németajkúak megemlékezése volt Mindszentyről. A szentbeszédet a gráci spirituális mondotta. Utalt Mindszenty végrendeletére, amelyben meghagyja

II. JÁNOS PÁL PÁPA MEGÁLDJA A MINDSZENTY-SÍRT (1983. szept. 13.)

nemzetének a hűséget Istenhez, Egyházhoz és a magyar hazához. Mindszenty példájára a két hazát egyszerre szolgáljuk, mert ez a szolgálat lehetetlen egy igazi keresztény számára, amilyen Mindszenty volt, ha egyszerre nem mindkettőt, a földit és az Örök Hazát is szolgálja.

A német vendégek külön kérésére, az összes olvasmányok és a szentmise maga is magyar nyelven volt. Megható volt az esti közös szentáldozás, amelynél oly testvéri közösségbe olvadt össze magyar-német-francia (ott volt a „Présence du Cardinal Mindszenty“-egyesület M. Juliennel az élen Strasbourgból).

A szentmise végén, amely a kegyoltár előtt volt, a máriacelli helyi madrigálkórus csendben levonult a Mindszenty-sírhoz és egy gyönyörű polifon Ave Mariával áldozott a nagy vendég-halott, Mindszenty József hercegprímás emlékének. Az egész templom meghatózott lélekkel hallgatta. — Nagyon kedves gesztus volt! — Az elvonulás a kegyoltártól a Szent László-kápolna mellett vezetett el. Az egész asszisztencia csendben tisztelgett a sír előtt.

A sekrestyében, vetkőzés közben terjedt el a hír, hogy Mindszentynek egy volt zalaegerszegi tanítványa és miniszteránsa, dr. Horányi Tibor, aki a megemlékezésre Amerikából jött át, csak a hotelszobáig jutott el. Esméletlenül találták az ágya mellett. Agyvérzés érte, mint nyolc éve barátját, Fábíán Károlyt. Súlyos állapotban szállították be a máriacelli kórházba és onnét mindjárt egy gráci klinikára.

MÁSNAP, KRISZTUS MENNYBEMENETELE NAPJÁN

Ez volt hivatalosan a magyarság tízéves emlékezése Mindszentyre. A nap kisütött korán reggel, az idő jólesően melegnek ígérkezett, hogy föloldja a bazilika még mindig téli hűvösségét. Kilen óra felé az emberek mindenfelől

özönlöttek a kegytemplom felé. Kisebbségi csoportok jólesően melegedtek az udvarokon, mások a gyóntatószékeket lepték el.

Megint beigazolódott a régi tapasztalat: a rendezőség lehetett jó vagy rossz, nem számít, a főrendező mindig Mindszenty bíboros maradt, aki jó és rossz időben, alkalmas és alkalmatlan időben, egyformán sírja köré sorakoztatta az ő népét. Az alkalmatlan idő és világpolitikai helyzet ellenére, jöttek Ausztráliából, Amerikából és Dél-Amerikából a hívek Máriacellbe, sőt, a hazából, Magyarországról is! Trópusi és hazai virágok, hímezett szalagok és kis terítők borították el a Szent László-kápolnát. Feliratok: „Jó Hercegprímásunk! Ne feledkezzél el könyörögni értünk, szegény magyarokért!“ — és az aláírás: hazai város- és falunévek. A templomudvarokon cserkészfiúk, diákok és diáklányok osztogatták az énekfüzeteket, az „Életünk“ újságot. A papság — feltűnő sokan — gyülekeztek már mindkét nagy sekrestyében — öltözködni.

Megkondult a máriacelli ünnepi nagyharang. Valaki megjegyezte: „Harminc-hat mázsás“. Egy másik rádúplázott: „Sokkal, de sokkal több!“

Ez az ünnepi nagymise főképp a magyarságnak szólt, de megint a népek miséje lett. Sok volt köztünk a volt magyarországi német, a francia. Ott volt a tartományi elnök és a város képviselőin kívül Mindszentynek sok-sok régi tisztelője és jóbarátja. Ott volt Habsburg Ottó, szépnövésű fiával, Rudolf főherceg és a többi családtagjaikkal. Ott vol-

(Folytatás a 2. oldalon)

Ki a keresztény?

A válasz erre a kérdésre többrétű, amint hogy többrétű lesz a válasz akkor is, ha megkérdem: mi tesz valakit magyarrá? Az-e a magyar, aki Magyarországon született? Vagy Magyarországon él? Nem szükségszerűen. Más nemzetiségűek és külföldiek is élnek Magyarországon. Vagy talán a magyar állampolgárság a magyarság kritériuma? Ezt sem lehet mondani. Milliók, a világon élő magyarság egyharmada, élnek a határokon túl és büszkén vallják magukat magyarnak. Vagy talán az a magyar, aki magyarul beszél? Azt gondolom, ezzel ugyan már egy lépéssel közelebb kerültünk a lényeghez, hiszen „nyelvében él a nemzet“, — de még ezzel sem találtuk egészen fején a szöveget. Sok emberrel találkoztam életemben, akik a magyarság iránti szimpátiából megtanulták nyelvünket, de eszük ágába se jutna magukat magyarnak tartani. A nyelv ismeretét mindenesetre általában egyfajta előfeltételnek lehet tekinteni. Ami azonban magyarrá tesz valakit, az ennél több. Liszt Ferenc nem tudott magyarul, mégis magyarnak vallotta magát. Tehát aki magyarnak vallja magát, aki magyarul érez, aki a magyarsággal sorsközösséget vállal, aki hajlandó magyarságáért és a magyarságért áldozatokra, arról nyugodtan állíthatjuk, hogy magyar.

Hasonló a helyzet kereszténységünkkel is.

A kereszténységgel megkaptuk, ha úgy tetszik, a keresztény állampolgárságot, a jogot ahhoz, hogy keresztény életet éljünk. De kereszténnyé akkor leszünk, ha nemcsak papíron, keresztlevelünkben áll így, hanem nyíltan kereszténynek valljuk magunkat, ha keresztényi módon érzünk, gondolkodunk és élünk. Keresztény az, aki vállalja Krisztus egyházával a sorsközösséget akkor is, ha az hátrányokkal jár, magáévá teszi céljait és áldozatok árán is hajlandó azok megvalósításáért küzdeni.

A templombajárástól még valaki nem lesz kereszténnyé és még a szentségek vételétől sem, ha mindez csak külsőség, szokás, ha hiányzik belőle a lélek, a tartalom. A templombajárásnak, a gyónásnak, áldozásnak akkor lesz értelme, ha az ott rendelkezésünkre bocsátott kegyelmi tökélet kamatoztatjuk, ha Isten szeretetének sugara elől nem zárkozunk el, hanem hagyjuk, hogy átjárják szívünket, életet fakasszanak lelkünkben. A szentségekben nincs semmi mágikus, sempedi g automatikus hatás. Hogy felhasználom-e Isten segítőt, éltezőt, felém kinyíló szeretetének ezt a jelet, ez nagy mértékben tőlem, az én erőfeszítéseimtől, áldozatkészségemtől függ. A keresztény mindig létesül: ilyen értelemben nem lehet kereszténynek lenni, hanem csak kereszténnyé válni. Életünk így mindvégig tartó céltudatos törekvés keresztényi mivoltunk kibontakozására, elmélyítésére, megtisztítására minden felületes külsőségtől.

FRANK MIKLÓS

Ezrek a máriacelli sírnál

(Folytatás az első oldalról)

tak az őrségi magyarok Felsőőr vidékéről.

A nagymisé program szerint is Jung Tamás nagybecskereki püspök celebrálta. A közvetlen koncelebránsokat a magyar papságból jelölték ki, de aztán műsoron kívül velünk koncelebráltak a többi főpapok: Defregger müncheni püspök, a sankt-lamberti, kremsmünsteri apát is és a helyi gráci püspök képviselője is, úgy mint előző este. A papság száma meghaladta a 60-at. Egyes pa-

Dr. Mehrle Tamás szentbeszéde

Beszéde elején rövid áttekintést adott Máriacell és a máriacelli zarándoklat múltjáról. Aztán így folytatta:

A sok zarándok közül csak egyet szeretnék kiemelni: 1983 szeptemberében II. János Pál pápánk, akinek lengyel szíve együtt dobog a magyarok szívével, eljött Máriacellbe, hogy az osztrákok Nagyasszonyának hódoljon és ugyanakkor a magyarok utolsó hercegprímásának — mint hercegprímás az utolsó volt — a sírjánál imádkozzék. Így már rá is tértem zarándoklatunk közvetlen céljára: mi Mindszentyről, századunk legnagyobb magyarjáról, a keresztény magyarság vértanúlelkű hitvallójáról szeretnék megemlékezni.

Mindszenty, testvéreim, olyan keresztény egyéniség, mely minden népnek még századonként sem adatik. Lelkisége s jellemének csak három jellegzetes vonását akarom kiemelni: küldetés- és felelősségtudatát; jellemének hajthatatlanságát; példaadó, áldozatos szeretetét.

Mindszentynek alapvető tulajdonsága volt küldetés- és felelősségtudata. Szó szerint vette azt, amit jogászprímás elődje, Serédi bíboros mondott: A hercegprímásnak a magyar alkotmány értelmében, mint az első zászlós úrnak, közvetlen a király, illetve az államfő után következő, tehát legelső közjogi méltósága van biztosítva. Ezért, amikor XII. Pius pápa Mindszentyt esztergomi érseknek kinevezte és az ideiglenes kormány miniszterelnöke üdvözlő táviratot küldött, az új prímás így válaszolt: Meleg gratulációját hálásan köszönöm. Az ország első közjogi méltósága hazája rendelkezésére áll. Nemcsak mint az ország első zászlósura, hanem egyszerűen mint az ország prímása is kötelességének érezte, hogy a keresztény magyar hagyományok fenntartása érdekében síkra szálljon, hogy — az ő szavai ezek — népe lelkiismerete legyen, hogy hivatott ébresztőként kopogtasson a lelkek ajtaján, hogy a feltétlenül tévelyek ellenében örök érvényű igazságokat hirdessen. Követelte, hogy az ifjúságot a keresztény magyar hagyományok szellemében neveljék és megrettenve tapasztalja — idézem — „a gyermek felé kezek nyúlnak, és ezek a kezek nem Jézusnak kezei, nem az Egyház karjai, hanem avatlanok és nevelésre nem teremtettek karmai“. A püspöki kar a választás előtt erkölcsi elveket állított fel, de — ismét idézem — „nem avatkozunk bele a választási küzdelmekbe, nem foglalunk állást egy párt mellett sem, de az igazság és kötelesség elveit kifejtjük, hogy minden keresztény hívő szerintük választhasson“.

Hogy Mindszentynek e magatartása a kommunista rezsimnek nem tetszett, ezt ő maga tudta legjobban és ezért tudatosan felkészült arra a harcra, melyre jellemének hajthatatlansága képesítette.

pok az egész nagymisé alatt a gyóntatószékekben ültek. A hívek száma meghaladta a kétezret.

A kastli Magyar Gimnázium kórusa Kodály magyar kismiséjét énekelte, népének betétekkel: „Uram, irgalmazz, Uram irgalmazz, Krisztus kegyelmezz!“

Az evangéliumi szakasz Szent Márk annyiszor hallott igéi: „Menjetek az egész világra és hirdessétek minden teremtménynek az örömhírt! Aki hisz és megkeresztelkedik, az üdvözülni, aki nem hisz, az elkárhozik...“

Casaroli bíboros mondotta egyszer róla: olyan mint a gránit, de olyan kellemetlen is mint a gránit. Igaza volt a bíborosnak: Mindszenty csakugyan olyan kemény volt mint a gránit, s azok számára, akik önhibájukból neki ütköztek, kellemetlen is volt... Ez a keménység Mindszenty-nél nem rövidlátásból eredő bornirtság volt, hanem igazi keresztény erő és bátorság. Nos, ez az erő, hősiesség volt meg Mindszentyben. Sz. Ambrusról beszélve, aki még a császárnak is ellentmondott, megjegyzi, hogy e szent püspök nem hintázott a harcban álló kereszténység és pogányság közt, nem akart a szenátus szemében reápolitikusnak mutatkozni. A püspök semmiféle körülmények közt nem mondhatja a fényt árnyéknak, vagy az árnyéket fénynek, a jót rossznak, vagy a rosszat jónak. Ám bármennyire

„A marxizmus materializmus — mondja. Mint ilyen, kérlelhetetlen ellensége a vallásnak“. „A bolsevizmust ugyanis egész dogmatikus szerkezete kötelezi minden transzcendens eszmének a tagadására; léte függ ettől. Belső kényszer — a lélek és a szellem erejétől való félelem — űzi és hajtja a szünet nélküli vallásellenes harcra. Valódi arcát csak akkor rejti el, ha hatalmi érdekei vagy ideiglenes taktikai megfontolások erre rákényszerítik.“ Mindszenty naívnak tartja a nyugatiaknak azt a reményét is, hogy a kommunizmus polgárisodni fog. Meg van győződve, hogy ennek a materialista ideológiának a fejlődését nem lehet sem békés együttműködéssel, sem feltétel nélküli alávetettséggel megszüntetni. Érzí, hogy világos állásfoglalásáért a saját személyében fognak bosszút állni. Elszántan szembenéz sorsával: „Érzem, hogy kirakatper készül, amelyre az egész világ feszültséggel figyel. Ebben a küzdelemben nem lehet megállni és nincs benne kímélet — írja Emlékirataiban —, nekem is, önekik is végig kell menniök az úton“.

Mindszentynek e megjegyzése lelke harmadik sajátos vonására hívja fel figyelmünket. Számolt azzal, hogy a kommunizmus terjeszkedésének nem tud gátat vetni. „E drámai helyzetben másodrendű kérdés lett, hogy győzünk-e. A győzelemnél fontosabb ügy lett a helytállás példája és erkölcsi parancsa a ránkényszerített harcban — írta a 46-os eseményekkel kapcsolatban. Kötelességének tartotta ellenállásával a kereszténységet felriasztani, a világot figyelmeztetni az isteni és emberi értékeket eltipró bolsevizmus veszélyére.

Mindszenty bíboros tudta, hogy az otthoni püspökök is, a Szentszék is azon van, hogy az adott helyzetben a körülményeknek megfelelő maximális szabad teret tudjon biztosítani az Egyház működésének. De attól félt, hogy az egyháziak is hamis képet alkotnak maguknak a kommunizmusról — s talán

nem is tévedett ebben! — ő személyes küldetését a megalkuvás nélküli helytállásban és szenvedésben látta. Ő hitt a megváltói szeretet természetfeletti erejében. Fájdalommal és büszkeséggel jegyzi meg: „Mi kis nemzet vagyunk... Ám valamiben mégis elsők vagyunk: egy nemzet sincs, amely ezeréves történelme során nálunk többet szenvedett volna“.

... Amikor külföldre száműzték, ezt is keresztnek fogta fel és keresztútját utolsó leheletéig folytatta. Külföldi száműzetésében azzal vigasztalódott, hogy a hazájukból kiszakadt magyarok körében fejtheti ki küldetését és véreit magyarságukban és kereszténységükben megerősítheti. 1943. jan. 20-án a pesti domonkostemplomban Szent Margitról beszédet mondott. Idézem szavait, melyek az ő egyéni küldetését is tükrözik: „Nagy ínségünkben szegezzük szemünket drága gyöngyünkre, Szent Margitra, hogy az ő példáján az engesztelés nagy műve, mint valami fölséges, tisztító folyam hömpölyögjön végig a magyar népen... és ennek ereje meghallgatást találjon, fölülhaladjon minden vér- és könnyhullámot“.

Börtön cellájában Szt. Erzsébetről elmélkedve alázatosan elismeri: „Érzem, hogy a szentek mértékével mérve, mi törpék vagyunk. A szentek azok, akik magasbaszállnak, amikor leereszkednek az emberi élet legmélyére“. Mennyire igaza volt: szentek azok, akik a szenvedésben Istenhez emelkednek. De kérdem: ki az, aki miután leszállt az emberi szenvedés, megaláztatás, elhagyatottság örvényébe, töretlenebb hittel emelkedett ki belőle, mint éppen ő? Nem kell-e őt is szentnek mondanunk?

... Jézus, az Istenfia csakugyan aláállt a mennyből, amikor Emberfiává lett és értünk kínhalált szenvedett. Ő részesítette József szolgáját a megváltás engesztelői kegyelmében, hogy a szenvedés tüzeiben megtisztult lelkét önmagához felvehesse. Kérjük Krisztus Urunkat bizalommal, hogy emeltesse az Egyház által hűséges szolgáját az oltárok tiszteletére is, hogy a magyar nép a keresztény magyarságnak nemcsak ragyogó példaképét csodálhassa benne, hanem égi közbenjárását is kérhesse.

És most ismét Máriára szegezzük szemünket. — Mindszenty 1948-ban újról körlevelében azt írta: „Észbontóan fájó gondolat lenne, ha az ősi máriás magyar földről a hit, a remény és a szeretet megfogyatkozásával az Isten Anyját is száműznék vagy száműzni engednék“.

Mivel azonban mi magyarok is sokszor vétkeztünk, sokszor hanyagok és hűtlének voltunk, beszédemet Mindszenty bíborosnak imájával szeretném befejezni, melyet 1947-ben a Szt. István bazilikában mondott: „Töredelmesen megvalljuk, Istenünk: megfellejtettünk Rólad, káromkodtunk, feleséget csereberéltünk, a jövő életet eltapostuk, vallási kötelességeinket, ahányszor elhanyagoltuk. Bocsáss meg esengő, összetört népednek, bármi sokat is vétkeztél! Vedd el néped gyalázatát, Te légy Istenünk és mi a Te néped... Nálád kérni és zörgetni soha meg nem szűnünk a közel és távol, minden világtájon gyötrelmes keresztutat járó magyar testvéreinkért. Szakítsd el már, Uram, ennek a gyötrelmeknek fonalát. Múljk el ez a pohár milliók kezéből! Mária Nagyasszonyunk, hajolj le mindenkor tapasztalt irgalmassággal életünk tengerének örvénye fölé és mutasd meg, hogy édesanyánk vagy.“

A SZENTATYA ÜZENETE AZ EGÉSZ MAGYAR NÉPHEZ AZ ÉVFORDULÓ ALKALMÁBÓL

(Az üzenetet II. János Pál pápa, az amerikai apostoli nunciuson, Pio Laghi-n keresztül küldte Irányi László magyar püspöknek.)

„1985. május 5-én a magyar katolikus nép szentmisével emlékezik meg Mindszenty József bíboros halálának 10. évfordulójáról. Nekem jutott az a tisztelet, hogy informáljam Önt arról, hogy II. János Pál pápa apostoli áldását küldi az egész magyar népnek.“

„A katolikus világ nem felejtette el azt a bátorságot és hűséget Isten iránt, az elviselt szenvedéseket, személyes megaláztatást, a szavaknak kiforgatását, a magyar hercegprímás értelmének a megtörését, amit neki tanúságtételként Isten iránt kellett elviselnie és amiben mindvégig hűségesnek találtott.“

„Őn és az Őn népe helyesen teszi, amikor tisztelettel adózik egy ilyen férfi nagyságának, aki teljesen átadta magát az Úrnak.“

Ez a példa erősítse a magyar katolikusok hitét és hűségét. Szolgáljon továbbra is vezérfonálként minden jóakarát embernek. És Szent István király, Magyarország védőszentje, biztossítsa ezt az Ő népe számára.“

Legjobb kívánságaimmal, maradok Krisztusban őszinte testvére Pio Laghi apostoli nunciust.“

Utána következett Ronald Reagan, amerikai elnök, 1985. április 26-án kelt üdvözlő távirata:

„Számomra külön megtiszteltetés (Folytatás a 3. oldalon)

A Mindszenty Alapítvány közgyűlése

Tekintettel a tízéves halálévfordulóra, a Mindszenty Alapítvány tavaszi gyűlését 1985. máj. 15-én, 10 órakor tartotta a máriacelli Superiorat-ban. Gróf Batthyány Iván, az Alapítvány elnöke, állandó gyengélkedése miatt nem jelenhetett meg, ugyancsak a 80 éven felüli dr. Andráskey Jenő is kimentette magát. A gyűlést így a másodelnök, Habsburg Rudolf vezette.

A tárgyalás első pontja dr. Irányi László, a hazánkivül élő menekült magyarok püspökének tiszteletbeli alapítványi elnökké való kinevezése volt.

Az aktuális évfordulóra való tekintettel, Mindszenty boldoggáavatási ügye volt a főtéma. Az adott körülmények között a legsürgősebb tennivaló Mindszenty élete még élő tanúinak a meghallgatása és vallomásuknak jegyzőkönyvbe való foglalása. Ezeknek a vallomásoknak az összegyűjtése lenne a promotor feladata, akinek Rómában kell székelnie. Neki lehetnek megbízottai azokon a helyeken, ahol a megboldogult élt és működött. Magát a boldoggáavatási ügyet a szükséges anyag megszerzése után annak a főpásztornak kell Rómában benyújtania, akinek a területén a boldoggáavatandó meghalt. A különféle helyeken ilyen megbízottak már vannak és az anyag összegyűjtésén már fáradoznak, de promotorunk, aki az ügyet hivatalból viszi előre nekünk, még nincs Rómában.

A legújabb boldoggáavatási ügyeknél ma már, különösen közszereplésben álló személyeknél, nem is annyira egyéni csodák számítanak, mint inkább az illetőnek elismerten szentség hírében álló élete és halála és széles néprétegek egységes tisztelete, amivel „az oltárra emelik“.

FIGYELEM! AZ ÉLETÜNK KÖVETKEZŐ KETTŐS (JULIUS-AUGUSZTUSI) SZÁMA JÚLIUS ELEJÉN JELENIK MEG.

Ezrek a máriacelli sírnál

(Folytatás a 2. oldalról)
vilege), hogy üdvözlőt küldjek mind-
azokhoz, akik Mindszenty József bí-
boros, Magyarország római katolikus
prímása halálának tízéves évfordulóján
összegyűltek.

Mindszenty bíboros egyike volt azok-
nak a ritka emberi lényeknek, akik egész
életükben élő szimbólumai lettek a bá-
torságnak és hűségnek. Ő forrása és
szellemi inspirátora volt minden ma-
gyarnak és mindazoknak, akik felis-
merték, hogy az állam van az emberért
és nem az ember az államért. Elődjeinek
nemes hagyományában megtestesíti azon
bátor magyar szabadságharcosok legfőbb
jellemvonásait, akik szinte féltve őriz-
ték a szabadság kincsét az egész magyar
történelem folyamán.

Mindszenty bíboros kiállt a leigázott
milliók jogaiért a modern idők politi-
kai tiramizmusával szemben, akár náci,
akár kommunista legyen az, és tette ezt
anélkül, hogy a legesekélyebb tekintet-
tel lett volna sajátmagára és a legese-

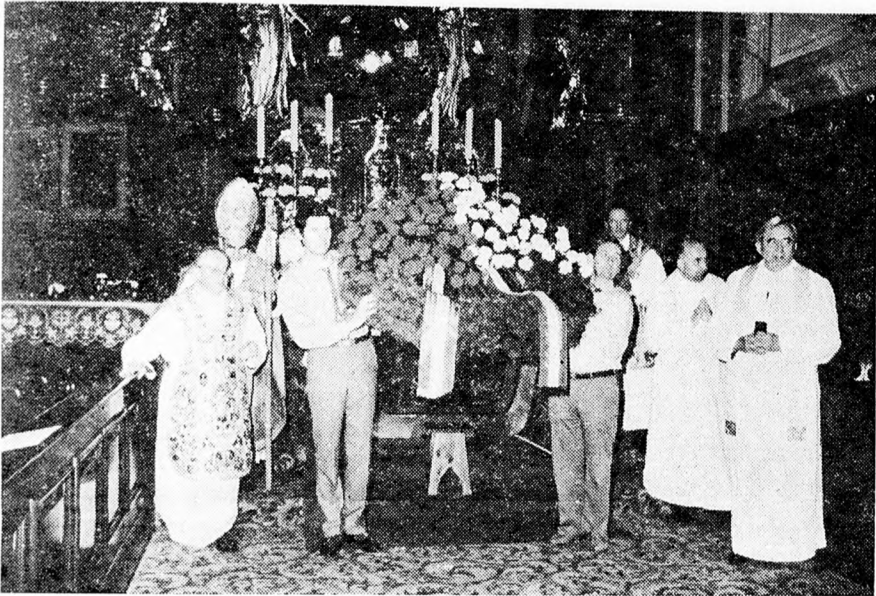
szenty sírjának a megkoszorúzására.
Két gráci cserkésztsízt, Ugri Mihály és
Molnár Ottó vitték a súlyos koszorút a
menet élén. Mikor a Mindszenty-sírhoz
értek, valahonnan fentről fölhangzott az
ének: Kodály „Ave Mária“-ja a kastli
magyar lányok ajkán, úgy mint tíz év-
vel előtte, amikor Mindszenty kopor-
sója lassan ereszkedett le a kriptába. Sok
szem könnybelábadt... — nunc et in
hora mortis nostrae — Amen. — Elhalt
az ének, halkán, távolbaveszően...
Meghallották-e Esztergomban is?

A megható koszorúzási jelenetet a pá-
pai és a magyar Himnusz zárta be.

ÜNNEPI ÓRA A KOLOSTOR NAGYTERMÉBEN

A máriacelli kolostor a jelenlevő pap-
ságot és a notabilitásokat ünnepi ebé-
den látta vendégül a kolostor ebédlőjé-
ben.

Délután 3 órakor volt az ünnepi óra
a kolostor nagytermében. Ezen a kastli
magyar gimnázium énekkara Zsongor

A MAGYAR NÉP KOSZORÚJÁT A SÍRHOZ VISZIK

kélyebb hajlandóság nélkül a kompromisszumra az elnyomás építőivel szemben.

Együtt imádkozom Önökkel, hogy az
a bátorság, hit és állhatatosság, amit
Mindszenty bíboros tanúsított, például
szolgáljon mindannyiunk számára és
adja meg nekünk az erőt, hogy megőriz-
zük azokat az időtlen elveket, amelye-
ket ő oly nemesen védett.

Nancyval együtt küldöm jókívánsá-
gaimkat azoknak, akik tisztelik azt a
férfit, aki életét Istennek és a szabad-
ság ügyének szentelte.

aláírás: Ronald Reagan

(A Szentatya és Reagan elnök üzenetét az
eredeti angolból fordítottuk.)

A hosszú nyúlt áldoztatás végén
felhangzott kedves emlékként az 1938-as
Eucharisztikus Világkongresszus egy
reánk hagyott emléke, az eucharisztiku-
s himnusz: „Győzelemről énekeljen,
Napkelet és Napnyugat... — Az idő-
sebb magyar exilgeneráció mindig meg-
osztott érzelmekkel éneklte ezt a győ-
zelmi dallamot; egyik szemünk örül, a
másik sír, mint a mesebeli királynak.
— Ki gondolta volna akkor, hogy abból
a boldog és gondtalan budapesti nyár-
ból milyen hosszú és szomorú ősz lesz
a számkivetésben?

A rendezőség úgy határozott, hogy
egyetlen egy nagy piros és fehér szek-
fűs koszorút helyezünk el a sírnál. Az
a szép koszorú az egész ünnepi mise
alatt a gyönyörű főoltárhoz támasztva
feküdt. Az ember önkénytelenül eléje
képzelt a koporsót.

Az asszisztencia föl sorakozott Mind-

Kálmán karnagy vezetésével és több
osztrák és magyar művész szerepelt
nagy sikerrel. Különösen megható volt
megint a magyar kórus éneke; megismét-
elték Kodály Ave Mária-ját és szebbnél-
szebb többszólamú népénekekkel gyönyör-
ködtették a közönséget. Kint közben
megegedt az eső és a messziről jöttek
siettek hazafelé.

MINDSZENTY EMLÉKTÁBLA A BÉCSI PÁZMÁNEUM FALÁN

Május 14-én, a késő délutáni órák-
ban avatta fel Dr. Franz König bécsi
bíborosérsek a művészi Mindszenty-em-
léktáblát 250 főnyi közönség jelenléte-
ben. A bronz táblát, amire egy észak-né-
metországi magyar numizmatikai inté-
zet Mindszentyről művészi reliefet ké-
szített, Franciaországból kaptuk aján-
déként.

A rövid emlékbeszédet a Pázmáneum
rektora, Msgr. dr. Gianone Egon tar-
totta. Többek között azt mondta: „A
szűk börtönfalak közül kitörve, innen
hírdette szóban és írásban, az öt világ-
részen szétszóródott magyarság fiainak
és leányainak: 'Pannonia Sacra — Le-
gyen szent a magyar Szentkirály, Szent
István országa és népe... Legyen szent
mindenütt, ahol csak magyarok élnek
és magyarul beszélnek a kicsi haza ke-
retein kívül.“

Az emléktábla felirata: „Itt élt és mű-
ködött hazája elhagyása után haláláig
Mindszenty József bíboros, magyar her-
cegprímás, 1971—1975-ig.“

Harangozó Ferenc

II. János Pál pápa látogatása a Benelux államokban

HOLLANDIÁBAN

A látogatás május 11-től 21-ig tartott.

A hollandiai út kezdetétől fogva kriti-
kusnak ígérkezett és az is lett, annak
ellenére, hogy a pápa a két legnehezebb
holland várost, Amsterdamot és Rotter-
damot elkerülte — biztonsági okokból.

A pápát Hollandiában, az eddigi ösz-
szes utakkal szemben, hűvös klíma fo-
gadta. A holland miniszterelnök, aki kü-
lönben gyakorló katolikus, ki is fejezte
ezt a pápa előtt, amikor a fogadásnál
ezeket mondta: „Ez a szó, hogy Róma,
itt nálunk, sokaknál rezervált magatartást
vált ki. Sőt, sokaknál bizalmatlanságot
jelent.“

Ennek a hűvös klímának talán az is
oka volt, hogy már hosszú idők óta nem
a káptalanok jelöltjeit nevezték ki püs-
pököknek, hanem Róma jelöltjeit. To-
vábbá az is, hogy Hollandiában II. János
Pál pápa ellen, főleg a szélső balolda-
liak: a provokálók, a homoszexuálisok, a
szélsőséges feministák vonultak föl és
túlságos felértékelést kaptak a tömeg-
médiумoktól.

Az is kétségtelen, hogy ezeknek a szél-
sőséges politikai és szektás elemeknek
tápot adott az éppen napjainkban folyó
Wojtyla-ellenes kampány a Keleti Blokk
államaiban. Az „egyházi reakciós“, aho-
gyan aposztrofálták a pápát, éppen az
emberi jogokért szállt síkra mindenütt,
azokért az emberi jogokért, amelyeket
legjobban a Keleti Blokk államaiban, és
köztük különösen Lengyelországban ti-
pornak ma lábbal.

A döntő ok Hollandia különös maga-
tartására Rómával szemben mégis törté-
nelmi. Még a 80 éves hollandiai sza-
badság harc idejéből származik, amit a
katolikus spanyol Habsburgok ellen vi-
selt Hollandia. Az ellentét magva ez a
háború, amely 1588-ban az egyesült hol-
land köztársaság megalakításához veze-
tett. Ez az idő a reformációt vitte diadal-
ra Hollandiában. Hollandia világhatalom
lett, ami gazdasági fellendülést hozott és
mint Hollandia aranykora került be a tör-
ténelembe, Amsterdammal mint gazda-
sági és kulturális középonttal. Nem
csoda, ha ez a protestáns időszak ma
is minden holland emlékezetében él.

A Szentatyanak sokat kellett nyelnie
ezen a holland úton. Pl. egy asszony
eltért az előkészített és bemutatott szö-
vegtől és kritizálta az Egyház magatar-
tását a homoszexuálisokkal, a vadháza-
sokkal és a házasságokkal szemben.

A maastrichti repülőtéren az odagyűlt
50.000 hívőt ismételtlen figyelmeztette,
miért felbonthatatlan a katolikus házassá-
g és miért kötelesség a házasságban
felelősséggel vállalni a gyermeket és a
szülői méltóságot. A pápa megfeddte a
holland társadalmat, mert a házasságban
minden erkölcsi megkööttséget elvet és
tág teret enged mindazoknak az erkölcs-
telen, csak testi élvezetre beállított áram-
latoknak, amelyek a keresztény értelem-
ben vett házasságot teljesen aláássák.

Felelt az ifjúságnak azokra a levelek-
re, amelyek Krisztus „ragyogó szavait“
az evangéliumban feldícsérik, az egy-
házat pedig elnyomással vádolják: „Hát
valóban biztosak vagytok abban, hogy
az a kép, amit ti alkottok magatoknak
Krisztusról, az reális kép? Hát el lehet-e
képzelné reálisnak egy olyan Krisztust,
aki a világon mindent megenged?“

Csodálatos ez a II. János Pál pápa,
hogy ezzel a hollandiai úttal megvolt elé-
gedve. Ő ezt várta Hollandiában. És az
is csodálatos, hogy a kihívásra, a pro-
vokációkra, a legnagyobb nyugalommal,

szelid határozottsággal tudott felelni, a-
hogy az egy jópásztorhoz illik.

LUXEMBURGBAN

A luxemburgiak Hollandia után igazán
szívélyes fogadtatást rendeztek II. János
Pál pápának. A betegek, öregek után
meglátogatta a főhercegi családot is és
köszönetet mondott azért, hogy Luxem-
burg annyi európai emberbaráti intéz-
ménynek ad székhelyet.

A látogatás első napját azzal fejezte
be, hogy Esch-sur-Alzette vasolvasztó-
művét látogatta meg, szentmisét mon-
dott és beszédet tartott. A munkáról és
a technikai haladásról beszélve azt mon-
dotta a pápa, hogy a technikai haladás
semmiképpen sem vezethet az ember
kárára, nem veheti el az ember munka-
lehetőségét, csak könnyebbé teheti azt.
Másnap, május 16-án, a Mennybemenetel
napján, az egyház rendeltetéséről be-
szélt.

Luxemburgi látogatásának fénypontja
volt az a nagymise, amit Luxemburg fő-
terén, a Place du Glacis-on tartott.
Szentbeszédében hangoztatta a katoli-
kus hit egységét az egyházban, úgy,
ahogy azt a Tanítóhivatal hirdeti és ma-
gyarázza.

Egy ajándékot is hozott a pápa Lu-
xemburnak: május 16-án búcsúzóul ki-
nevezte Jean Hengen luxemburgi püs-
pököt érsekké.

BELGIUMBAN

A belgák sok mindenért kárpótolni a-
karták a Szentatyt; az egész úton, a-
merre a „Papamobil“ elhaladt, sűrű tö-
megek szegélyezték az utcákat. Egész
Belgiumban visszhangzott „Vive le Pa-
pe“ kiáltás. Baudoin, a belga király a pá-
pa látogatása alatt letette az államfői ha-
talmát és azt átruházta a Szentatyára.
Az első nap (május 17), látogatásának a
pálypontja a béke ünnepe volt Ypern vá-
ros terén, a régi katedrális előtt, amit
az első világháború szétrombolt, de új-
ra felépítették.

Előtte a pápa helikopteren végigre-
pülte a flandriai óriási csatamezőt, ahol
az első világháború alatt félmillió kato-
na esett el mindkét részről. „Ezek a sí-
rok itt körülöttünk — mondta a pápa, —
nem szünek meg rámutatni az ember
és az emberi társadalom sebezhető vol-
tára. Akik realisták, akik szeretik az igazi
szabadságot, meg vannak győződve
arról, hogy jogos az önvédelem minden
igazságtalan támadóval szemben“. A le-
rombolt, de újra felépített székesegyház-
ra mutatva így folytatta: „az erőszak,
amely az épület ellen irányult, borzasztó,
de elviselhetetlen és embertelen az az
erőszak, amely az emberi méltóság el-
len irányul. Aki a békéért van, minde-
nekelőtt az emberi méltóságot fogja tisz-
telné, anélkül, hogy manipulálná vagy
valamilyen ideológiának alárendelné“.

A szívélyes atmoszféra ellenére, amely
az egész belgiumi utat jellemezte, nem
hiányzott a komoly kritika az Egyházzal
szemben. Pl. Lüttichben Annemarie Gil-
son asszony és Aurélia Thijs Laeken-ből,
valamint a löweni egyetemről egy diák, a
legnagyobb tisztelettel jelentették, hogy
a munkásság és a katolikus ifjúság nagy-
része nem tud az Egyházzal mindenben
egy hullámhosszon lenni. Ilyenek a bé-
ke ügye, az igazságosság, az emberi
jogok, ezek között is az asszony hátrá-
nyos helyzete nemcsak a magánéletben
és a közéletben, hanem, sajnos, az Egy-
ház életében is. Thijs megemlítette a
sok zilált modern házasságot, ami jele
(Folytatás a 4. oldalon)

KÖZI HORVÁTH JÓZSEF:

XI. Ince pápa és a felszabadító háborúk

V.

BUDÁTÓL BELGRÁDIG

Buda felszabadítása után a győztes sereg kisebbik része a Duna-Tisza között tisztította meg a töröktől és Szegedet is visszafoglalta. A sereg zöme viszont a menekülő Szulejmán nagyvezért vette üldözőbe. A Duna jobbpartján előrenyomuló egységek útközben a régóta ellenséges kézben lévő várak és városok egész sorát foglalták vissza. Köztük Kaposvárt és Pécest is. Szulejmánt azonban nem sikerült elérniük és csatára kényszeríteniük. A visszavonuló török had még időben át tudta menteni magát a Dráván, ahova az üldözők átkelési alkalmatlanságok hiányában nem követhették. Ezért Lipót császár és király szeptember 28-án befejeztek nyilvánította az 1686. évi hadjáratot.

A harci cselekmények megszűnte után Szulejmán békekötési ajánlattal fordult Bécshez. Ajánlatában jelezte, hogy a tényleges helyzet elfogadásán kívül további területi engedményekre is hajlandó, sőt még Thököly Imre kiszolgáltatása elől sem zárkózik el. Az ajánlatot a haditanács elutasította. Az elutasításban döntő szerepe volt Buonvisi nunciának, aki közölte Lipóttal, hogy a pápa ragaszkodik a háború folytatásához, amelyet addig nem szabad abbahagyni, amíg az egyesült keresztény erők a törököt teljesen ki nem szorították Európából. Egyúttal biztosította az örökös pénzzavarban szenvedő kormányt, hogy XI. Ince pápa a következő, az 1687. évi hadjárat kiadásainak a fedezéséhez is nagyobb összeggel — számszerint 30.000 aranyforinttal fog hozzájárulni.

Amilyen erővel képviselte Buonvisi nuncius Bécsben a pápa álláspontját, ugyanolyan buzgósággal dolgoztak a pápai követek Velencében és Varsóban a szövetségesek közt időről-időre felmerülő nézeteltérések elsimításán. Nem utolsósorban a pápai diplomáciának volt köszönhető, hogy Oroszország is csatlakozott a Szent Ligához, ami azt jelentette, hogy ettől kezdve a töröknek a Fekete-tenger északi részén fekvő tartományait is védenie kellett.

Az 1687. évi hadjáratot illetően a bécsi haditanács úgy határozott, hogy a fővezérek — Lotharingiai Károly herceg és Max Emánuel bajor választófejedelem — ezúttal ne együttesen, hanem külön-külön operáljanak. Gyülekezési helyül az egyiknek Esztergomot, a másiknak Szolnokot, elérendő célként pedig Eszéket, illetően Péterváradot jelölte meg.

Károly hercegnek 40.000, Max Emánuelnek 27.000 főnyi sereg állott a rendelkezésére. A hadműveleteket mindketten június közepén kezdték meg. Lotharingiai Károly a még török kézben lévő és mocsaras vidéke miatt nehezen ostromolható Székesfehérvárt oldalt hagyva egyenesen délnek vette az útját, hogy az Eszéknél táborozó Szulejmán nagyvezért minél előbb nyílt csatára kényszeríthesse.

Max Emánuel hamarosan a helyszínre való megérkezése után megtámadott és megfutamított egy Jászberényből Egerbe tartó tatár lovassereget. Nagyobb szabású akcióra azonban nem maradt ideje, mert Lotharingiai Károly arra kérte, hogy menjen a segítségére. Kiderült ugyanis, hogy Szulejmán nagyvezér seregének a létszáma sokkal nagyobb, mint az első

becslések alapján gondolták. Max Emánuel — saját terveit félretéve — azonnal útrakelt és a Dunán átkelve Valpovo község határában találkozott Károly herceggel, ahonnan közösen vonultak tovább, hogy Szulejmán nagyvezért a Dráva túlsó partján lévő megerősített táborából kiesalogassák és nyílt csatában megütközzenek vele.

Szulejmán heves ágyútűzzel fogadta az ellenfelet, de a folyó és sáncárok által jól védett táborból nem volt hajlandó kimozdulni.

Hat napi idegőrlő várakozás után a keresztény vezérek eselhez folyamodtak. Abban a reményben, hogy vele a nagyvezért biztos rejtekéből kicsalogathatják, elrendelték a visszavonulást. A megtévesztés sikerült. Szulejmán a visszavonulást a gyöngeség beismerésének vette és lépésről-lépésre követte az ellenfelet egészen Mohács környékéig, ahol 1526-ban a középkori magyar birodalom hadserege megsemmisítő és katasztrofális következményekkel járó vereséget szenvedett I. Szolimán szultántól. A tragikus vereség után a győztes szultán nagyvezér, Ibrahim, azt az elbizakodott nyilatkozatot tette, hogy az ozmán sólyom az áldozatot, amelyet egyszer a karmai közé vett, többé onnan ki nem ereszti. A másfél százados magyarországi török uralom Ibrahim pasa elbizakodottságát látszott igazolni. Csak 157 év múltán vált valóra azok reménysége, akik a török hódoltság legsötétebb korszakaiban is bíztak abban, hogy az ozmán sólyom karmai közül is ki lehet szabadulni.

A második mohácsi csatára 1687. augusztus 12-én került sor a Harsányhegy tövében. A szerencse ezúttal a keresztény seregnek kedvezett. Az ütközet hőse a 25 éves bajor választófejedelem, Max Emánuel volt, aki hadvezéri tehetségének ragyogtatásával — és személyes bátorságának magával ragadó példájával — a szó szoros értelmében szétverte Szulejmán nagyvezér nagy számbeli túlsúllyal támadó seregét. Pedig fővezértársa, Károly herceg, a köztük lévő hegy és erdőség miatt csak néhány ezred átküldésével tudta segíteni. A megvert ellenség 20.000 halottja, 68 ágyúja és egész táborfelszerelése hátrahagyásával fejesztetten menekült az északi híd felé. A zsákmány legértékesebb darabja, a nagyvezér tágas és pompás sátra, még ma is látható és megcsodálható Ingolstadtban, a bajor hadimúzeumban.

A győzelem másnapján tartott hálaadó istentiszteleten elmondott prédikációját a felszabadító háború hadjárait kezdettől fogva hűségesen kísérő Marco D'Aviano olasz kapucinus atya a zsoldáros szavait idézte: „Benedd bíztam, Uram, és nem szégyenülök meg mindörökké...”

A fényes győzelem világhírt szerzett a fiatal Max Emánuelnek. Még Franciaországban is, amelynek a királya, XIV. Lajos, nem örült a császári fegyverek diadalának, költeményekben dicsőítették. Az ozmán birodalmat pedig valósággal megrázta a súlyos vereség híre. Isztambulban fellázadtak a janicsárok, Szulejmán nagyvezért lefejezték, Mohamed szultánt bebörtönözték és a helyére testvérét ültették.

A török birodalom belső zavarait kihasználva a keresztény sereg 1687 második, illetően 1688 első felében sorra visszafoglalta a magyarországi török hó-

doltság várait. Csak néhány erősség — Kanizsa, Sziget, Temesvár, Gyula és Várad — maradt továbbra is az ellenség kezén.

Az 1668. évi hadjárat kizárólagos fővezérletét, az előző hadjáratok sikereire hivatkozva, a fiatal Max Emánuel a maga számára követelte és nagyobb nehézség nélkül meg is kapta, mert fővezértársa, Lotharingiai Károly herceg megbetegedett. Ennek, az immár hatodik, felszabadító hadjáratnak a célja a Duna és a Száva összefolyásának háromszögében magas sziklára épült erős várnak, a „Balkán kulcsá”-nak, az egykori magyar határerődnek, Nándorfehérvárnak az elfoglalása volt.

XI. Ince pápa, jöllehet saját pénzforszási már kiapadtak és drágakamatú kölcsönt kellett felvennie, ennek a hadjáratnak a költségeihez is hozzájárult 150.000 aranyforinttal.

A nagy és nehéz feladat megoldására 35.000 főnyi szövetséges sereg állott Max Emánuel rendelkezésére. Benne a bajor kontingens, amelyet ezúttal is a magyar származású bajor hadsereg főparancsnok, Serényi Károly János gróf vezetett, 5.000 főből állott. Ezt az előző évekhez viszonyítottan kicsi kontingenst azonban kiegészítette egy magyar huszáregiment.

Miért és hogyan kerültek magyar huszárok a bajor hadseregbe?

A magyarokat a következő: Max Emánuelnek az előző hadjáratok során volt alkalma látni, hogy a török könnyű lovasok, a szpáhik és a tatárok, tevékenységét igazán ellensúlyozni csak a gyors lovaikon kevés fegyverzettel hirtelen felbukkanó magyar huszárok tudják. Ezért 1687 novemberében megbízta Lidl von Borbula ezredet, hogy a bajor segélycsapat mellé is verbuváljon össze egy magyarokból álló huszáregimentet. Lidl ezredes a helyettesül fölkért Andrássy Péter gróf támogatásával gyors és alapos munkát végzett. 1688. július 17-én teljesen felszerelve és harcra készen csatlakozott Serényi bajor csapatához a javarészt Thököly volt kurucából toborzott nyolc magyar huszárszázad.

Max Emánuel a tőle megszokott határozottsággal vette kezébe a hadjárat irányítását. 1688. augusztus 8-án éjjel a Száván történt bravúros átkelés után körülzárta Belgrádot és a négy hétig tartó ostromot tökéletes katonai szaktudással és életét napról-napra halálos veszedelemnek kitevő bátorsággal vezette. A végső rohamban két könnyebb sebet is kapott.

A győzelem hírével Max Emánuel két futárt küldött Bécsbe. Az egyiket a császárhoz, a másikat a haditanács elnökéhez. Kíséretül egy-egy magyar huszárszakaszt adott melléjük Szalay György hadnagy, illetően Horváth Gergely zászlós vezetésével. Egyidejűleg a zsákmányolt török zászlók közül egyet a müncheni Nagyboldogasszony-templomnak adományozott, kettőt pedig Rómába küldött XI. Ince pápának.

Belgrád felszabadítása után Max Emánuel éveken át a nyugati fronton harcolt a Németországba betört franciák ellen.

A francia hadüzenet után Lipót császár és király arra gondolt, hogy a törökkel békét kötve minden erejével XIV. Lajos ellen fordul. Ezt a szándékát tanácsosai közül többen — még Lotharingiai Károly herceg is — helyeselték. XI. Ince pápa befolyásos bizalmi embereinek, Buonvisi nunciának és Marco D'Aviano kapucinus atyának volt köszönhető, hogy az uralkodó vállalta a kétfrontos háborút.

(Folytatása következik)

II. JÁNOS PÁL PÁPA LÁTOGATÁSA A BENELUX ÁLLAMOKBAN

(Folytatás a 3. oldalról)

annak, hogy sok katolikus házsfél a legjobb szándék mellett sem tud tartós és igazi családi életet felépíteni. Külön említette Thijs a celibátus kérdését, kéri-

Negyven évvel ezelőtt, 1945. április 2-án, Győr szovjet megszállásakor halt vértanúhalált báró Apor Vilmos, győri püspök. Az évforduló kapcsán Közi Horváth József: „Apor püspök élete és halála” c. könyvének dokumentumokkal és gazdag képanyaggal kibővített kiadása német nyelven is napvilágot lát:

Leben und Tod von Bischof Apor

címmel. Az értékes könyvre hívjuk fel német ismerőseink figyelmét!

ve, hogy ezt a kérdést komolyan tanulmányozni kellene az Egyház kebelén belül, hogy valami emberi megoldást találjanak ebben a nehéz kérdésben is.

A pápa ezeket a kérdéseket nagy türelemmel és megértéssel fogadta. Nyoma sem volt az arcán ingerlékenységnek vagy türelmetlenségnek. Inkább szomorúság látszott rajta.

Belgiumban nagyon bíznak abban, hogy ezek a komoly kérdések az őszi római püspöki konferenciának képezik majd az anyagát, amely a II. János Pál pápa szerint a II. vatikáni zsinat hiányosságait lesz hivatva, amennyire lehet, pótolni.

Brüsszelben találkozott a pápa 10.000 lengyel emigránssal is. Ezek előtt azonosította magát a Szentatya a betiltott Szolidarnosc szakszervezet célkitűzései-

vel. Hangsúlyozta, hogy a lengyel nép a II. világháborúban emberi öntudatában és szabadságvágyában megerősödött és ezért óriási áldozatokat hoz. Ezzel kiérdemelte magának azt a jogot, hogy ősei földjén, mint szabad nép, mint ura saját hazájának élhessen és sorsát maga irányítsa.

H. F.

EGY OLVASÓNK LEVELÉBŐL

„... II. János Pál pápa hollandiai látogatása szükséges és hasznos. Megmutatja, hogy kik Jézus és az Egyház elkövetői! Számolni kell velük. Különösen veszélyesek azok, akik belülről rombolják az Egyházat. Május 8-án megmutatta, kik azok, akik óriási anyagi haszon ellenére nem tudnak megbocsátani. Pedig saját portájukon is van bőven seperni való!...”

V. L. (Bad Wörishofen)

JUHÁSZ GYULA (1883–1937):

Föltámadás után

Negyven napig még a földön maradt És nézte az elmúló tájakat.

És mondta: Ez Jordán, ez Golgota, Itt verejték volt és emitt csoda.

És nézte, hogy a játszó gyermekek Homokba írnak nagy kereszteteket.

És nézte, hogy a sírján csendesen Megnő a fű és borostyán terem.

Aztán megállt a Tábor tetején. Oly könnyű volt a szíve, mint a fény.

Mint pelyhet, érezte az életet És derűsen és némán mennybe ment.

Egyházi hivatások lelkinapja

(Máriacell, 1985 május 16–18)

P. Szőke János európai püspöki helynök szorgalmazásával megtartottuk az egyházi hivatások lelkinapját, amelyen nyolc (8) érdeklődő fiatal vett részt s közülük hatan az egyházi pályára és majd a szétszóratásban élő magyarság szolgálatára határozta el magukat.

A lelkinap május 16-án vette kezdetét este 8-kor. Teleki Béla a lelkinap vezetője ismertette a programot. P. Szőke beköszöntőjében a magyarság lelkipásztori gondjairól beszélt. Kihangsúlyozta, hogy papjaink kiöregsenek. Az Úr bizonnyal nem akarja papok nélkül hagyni népünket. Ezért igyekszünk az igénynek és Mindszenty hercegprímás tervének is eleget tenni a hivatások lelkinapjának megrendezésével. Ezután a jelenlevők meghitt beszélgetés után kompletóriummal zárták a napot.

Másnap reggel közös szentmisét mutattunk be. P. Benkő Antal SJ. kiemelte homíliájában az Isten szerető és bizalmatlakított gondoskodását néperől.

Délelőtt P. Szőke János általános helynök a papképzés lehetőségeit ismertette. Most foglalkozik Róma a külföldi magyarok püspökének (dr. Irányi László Sch. P.) joghatóságával. Míg ezek a jogi kérdések nem tisztázódnak, az érdeklődők jelentkezhetnek a helynöknel, aki intézkedni fog, hogy az egyháznak megfelelően felvételt nyerhessenek a papi hivatásra jelentkezők és megkezdhesék teológiai tanulmányai-

Rákóczi emlékévé

II. Rákóczi Ferenc halálának 250. évfordulója alkalmából a **Torontói Rákóczi Alapítvány** (Rákóczi-Foundation) **Rákóczi emlékévet hirdet.**

Ma, száműzetésünk 40. esztendejében, a bűjoszó Rákóczi a mi reménycsillagunk. Ezzel a mottóval hirdették meg a Rákóczi évet és gyűjtötték össze idegenben azokat az emlékeket, amelyek eddig ismeretlenek voltak.

Ezért a torontói Rákóczi Alapítvány (Rákóczi Foundation) a Rákóczi-évvvel kapcsolatban pályázatot hirdet:

A pályázat címe: II. Rákóczi Ferenc szellemi hagyatéka.

Célja: a vezérő fejedelem emberi nagyságából levonni a gyakorlati tanulságot, a magyarság, a Kárpát-medence összes népei számára.

Pályázhat: korra, nemre, állampolgárságra és nemzetiségre való tekintet nélkül mindenki. — Egyén, vagy munkaközösség, névvel vagy jelígyével pályázhat.

A pályázat nyelve: magyar, angol, vagy bármely más világnyelv, a lengyelt és az ukránt is beleértve.

Terjedelme: Legalább 50 gépelt oldal.

Jutalomdíj: A tanulmányok minőségétől és számától függően legalább 10.000 dollár, mely a bírálóbizottság döntése szerint egy összegben, vagy megosztva kerül átadásra.

Bírálóbizottság: A Rákóczi Alapítvány elnöki tanácsa felkérésére magyar és idegen szakértők.

Határidő a pályázat benyújtására: 1986. március 31.

Erdményhirdetésre a bizottság döntése után legkésőbb 1987. március 31-én kerül sor.

A benyújtott pályázatok az Alapítvány tulajdonába mennek át és alapját képezik a későbbi nemzetközi részvétellel tervezett nemzetközi szimpóziumnak.

Cím: Rákóczi Foundation, Inc., P.O.Box Stn. „L”, Toronto, Ont., Canada M6E 4Y4.

kat. A Bécsi Érsekség saját költségén támogatja minket is, azzal, hogy az illető teológus felszentelése után három évet köteles az egyházmegyének dolgozni. P. Szőke viszont igyekszik megfelelő anyagi alapot teremteni, hogy kis-papjaink tanulmányait önállóan is megszervezhessük.

A papi hivatás jelentőségét csoportmunkában tárgyaltuk meg. Az első csoport a: ki, mit, miért és hogyan kérdésre keresett választ. A plénbeszámolón kiemelték, hogy a pap személyi jegyei között elsőbbséget élvez a hivatáskedv és az áldozatosság. A papi munka lényege az örömhír továbbadása, erkölcsi nevelés és a szentségi szolgálat. Ezzel építi az egyház, sőt a társadalom jövőjét is. A papi szolgálat hogyanja: az oltár, pap és a hívek álljanak közel egymáshoz. A papi szolgálatot mindenkor örömmel, kitartóan és krisztusi példaadással kell végezni.

A második munkacsoport a papi hivatás jelentőségét a közösség kialakításának és fenntartásának szempontjából szemlélte. A fiatalok megállapították, hogy a hívek közössége nélkül nem lehet elképzelni papi életet. A közösség jelenti a pap életének értelmét. Ebből források a pap alkotó ereje is. Ugyanakkor a közösség teszi lehetővé a papi hivatás gyakorlását. Természetesen a pap Krisztus nevében megszervezi a hívek közösségét és össze is tartja azt. Lendületes működése érdekében szüksége van minden papnak papi közösségre is. Ennek létrehozása szervezés kérdése. Fenntartását szolgálja: az egymás látogatása, az évi papi találkozók, közös továbbképzés, lelkigyakorlat, zarándoklat, munka, nyaralás a paptársakkal. Sokat lendítene a papi közösségen, ha megjelenne egy személyes hírekkel tűzdelt újság papjainkról stb. Egyébként a hívek igénylik a papok közösségét. Ezért alkalmasan szerepeljen a plébánián vendéggap, hadd lássák a hívek, hogy papjuk a papi közösség tagja!

Hozzászólásokban kérték a fiatalok, hogy a hivatások lelkinapja folytatódjon, egészüljön ki közös teológiai képzéssel, lelkigyakorlattal és közös nyaralással. Ha valamelyik magyar fiatal szerzetbe lép, lépjen a magyar püspök vagy az általános helynök kapcsolatba az illető szerzetesi előljárókkal, hogy kieszaközölje annak lehetőségét, hogy az illető, legalább részben saját népe szolgálatába állhasson.

Délután kerekasztal megbeszélést tartottunk az ismertebb magyar szerzetesrendekről. P. Ruzsik Vilmos lazarista a bencés rendet ismertette. P. Mehrle Tamás a domonkosokról szólt, P. Fűzér Julián a ferencesrendet mutatta be, P. Teleki Béla a jezsuitákról beszélt, P. Szőke János a szaléziak rendjének jelentőségéről szólt, majd Ft. Hegyi György az egyházmegye papságát ismertette. A fiatalok nagy érdeklődéssel kísérték a beszámolókat és kérdéseikkel egészítették ki. P. Benkő Antal SJ a papi hivatás pszichológiai alapjairól beszélt. Kihangsúlyozta az isteni hívás fontosságát és részletesen ismertette a hivatás motívumait. Különös hangsúlyt helyezett a Krisztussal való személyes és bensőséges kapcsolat szükségességére. Ezt követően eleven eszmecsere alakult ki. A fiatalokat különösen az érdekelte, hogyan mozdulhat ki a vallásához ragaszkodó fiatal a papi hivatás iránti nemtörődömség állapotából. Ennek feltevéte a pap jelentőségének a tudatosítása, az illető személy elszántsága és áldozatkészsége.

Este baráti beszélgetést kezdtünk a vesperás után. Különösen a közösség, a papi életrvitel és a pap egyéni minősége került ismét előtérbe. Amikor a kompletóriummal pontot tettünk napi munkánkra, már a máriacelli bencés kolostor kapui zárva voltak, de a superior készségesen kiengedett éjjeli szállásunkra.

Május 18-án reggeli dícsérettel és szentmisével kezdtük a napot. P. Szőke János főcelebráns érzékenységre szólította fel a fiatalokat az Úr hívó szava iránt. Bátorította őket, hogy hivatásukat helyezték a Szűzanya kezébe!

A délelőtti folyamán ismét két csoport lendült munkába. Az egyik azt tárgyalta, mit tehetne az Egyház a papi hivatások érdekében. A fiatalok méltányolták a Szentatya szorgoskodását: hivatások világnapját rendez, bármerre jár, mindig szól a fiatalokhoz és sosem feledkezik meg papi és szerzetesi hivatásra buzdítani. Nagyon fontos a hívek szerepe is: igényeljük a papi hivatást és imádkozzunk érte. A lelkészek szerepe is sorsdöntő: karolják fel a ministránsokat, szervezzenek ifjúsági csoportot, figyeljenek fel a papság után érdeklődőkre, a liturgiában kapjanak a fiatalok több szerepet, legyen hangulatosabb a fiatalok ízlése szerint. A tájékoztatói eszközöket is be kell vonni a papi hivatások ébresztésébe: rádió és televízió adásokban legyen téma a papi hivatás is. A Vatikáni Rádiónak nagy szerep juthatna ebben.

A másik munkacsoport megvitatta, mit tehetnénk mi a papi hivatások érdekében. Először is szükséges beszélni (többet!) a papi hivatásról. A családokat tudatosítani: felelősek a papi hivatásokért. Szórolapok, könyvek, filmek terjesztése segíthetne. Nagyobb publicitást adni a fiatal magyar papok szentelésének vagy fogadalomtételének. Fiataloknak szervezzünk találkozókat. Be kellene vonni a bécsi és a burgenlandi egyházmegyei szemináriumok régenseit.

A plénbeszámoló után különösen arra tértünk ki, hogy nagyon fontos a mai nyelv használata az egyháznál is. Hitünk nélkülözhetetlen szakkifejezéseit okvetlenül meg kell magyarázni a fiataloknak. A Zsinat-adta szabadságot jobban kellene érvényesíteni az istentiszteletben.

Ezek után három csoportban ültünk össze, hogy kiértékeljük találkozásunkat. A fiatalok egyik csoportja levelet írt a találkozóról egy elképzelt barátjuknak. Levelükben kifejezik a pap fontosságát a közösségben és meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy pap nélkül szét hullik a nép. Dícsérik a találkozó családias légkörét és meghívják barátjukat a következő évi találkozóra. A másik csoport szakszerű kiértékelést igyekezett nyújtani, melynek csattanója: „A találkozó egyértelműen arra utal, hogy a magyar papi utánpótlás csírájában megindult, de feltétlenül fontos, hogy ez a kezdeményezés folytatódjék”. A papok csoportja szerint meglepő a fiatalok őszinte nyíltsága, érdeklődése és komoly hozzászólásaik. A témakör egészen vonzó volt: helyzetrajz, a közösség jelentősége, a hivatás pszichológiai háttere és gyakorlati segítése. Biblikus és dogmatikai alapozás ugyan hiányzott, de a fiatalok alkotó hozzászólásai és kérdései ezt a hiányt szinte teljesen kiküszöbölték. A liturgia és szolozsma meglehetősen biztosított a találkozásnak. Esetleg egy-egy ájtatosság, szentségimádás, templomlátogatás, rövid napi elmélkedés színezhette volna a lelkinapot.

Márai Sándor köszöntése

Élő irodalmunk vitathatatlanul legnagyobb írója, Márai Sándor, április 11-én töltötte be 85. életévét. Hatalmas, gazdag életmű áll mögötte: több mint 20 regény (egyike-másika valaha az egész magyar olvasó társadalmat lázba hozta), aztán kisregények, elbeszéléskötetek, az *Egy polgár vallomásai*, útirajzok (*Napnyugati őrvárak*, *Kassai polgárok*), esszék, elmélkedő tanulmányok (*Füves könyv*, *Szegények iskolája*, *Röpirat a nemzetnevelés ügyében*), versek (köztük az emigrációs sorsról írt megrendítő *Halotti beszéd*) és nem utolsó sorban 40 esztendő átívelő *Naplóinak* öt vaskos kötete. Bármiről ír: hazáról, hazátlanságról, utazásairól, olvasmányairól, a szellemi vagy politikai élet hullámveréseiről, — gondolatai, önvizsgálatra kényszerítenek. Mindez elbűvölő, varázslatos nyelven, az ő utolérhetetlen „márais”: hol elegánsan hűvös-fanyar, hol meg szenvedélytől sístergő írásművészetével.

Márait leginkább a „polgári humanista” jelzővel szokás aposztrofálni, de a humanizmus nála *morális mértéket* jelent, amelyhez a cselekedetet mérni lehet és kell is, tehát egyféle magatartás.

1948-ban hagyta el hazáját s ezt a hivatalos Magyarország nem tudta neki megbocsátani. Miközben nála jelentéktelenebb, ám a megalkuvásra (finomabban: kompromisszumra) hajlandóságot mutató írókat néha már ízléstelenül körül udvarolnak, Márai föltétlenül írói és emberi értékeit próbálják leminősíteni, stílusideáját pimaszul elavultnak, korszerűtlennek bélyegezni. Holott csak hajthatatlan maradt, azaz hű önmagához, eszméihez. A nagy klasszikus emigráns írók, a Victor Hugók, Thomas Mannok sorába tartozik, az emigrációt „minden következménnyel” vállalta, Ulyssesként kötözte magát a meztelen árbóchoz, nehogy a szirének csábításainak engedjen. A Rendszerről, a diktatúráról általában alig írtak nálánál le-sújtóbb véleményt. Egy helyen ír arról, miért hagyta el az országot? „Nemcsak azért kell elmenni — írta —, mert nem engednek szabadon írni, hanem... sokkal inkább azért, mert nem engednek szabadon hallgatni”.

Emigrációban írt könyveit tilos bevinni Magyarországra, mégis alighanem ő a *legnépszerűbb*, minthogy a *legkeresettebb író* Magyarországon. Egy-egy felbukkanó könyve, akár régi, akár új, addig jár kézről-kézre, míg ronggyá olvassák. Emigráns író kaphat-e ennél több, ennél szebb elismerést?

E szerény sorok köszönték a Kaliforniában élő 85 éves író, aki ma is töretlen életkedvvel, teljes szellemi készenlétben dolgozik. Isten éltesse!

Szamosi József

Hasznos anyagot is adtunk a fiatalok kezébe a hivatásokról. Ajánlatos lenne hasonló összejövetelet szervezni a szerzetesnői hivatások felderítésére is. Egy-egy ilyen összejövetelet legalább két teljes napig tartson. A fiatalok kezébe előre adhatnánk valami megfelelő anyagot, mint pl. Nemesszeghy füzete a papságról a TTK kiadásában. Ajánlatos lenne a teológusokat is meghívni a papi teológiai kurzusra.

Végül egyik teológusjelölt: Molnár Ottó meleg szavakkal köszönte meg a fiatalok nevében a generális vikárius, P. Szőke gondoskodását a találkozóról.

dr. Teleki Béla

FELVÉTEL A KASTLI MAGYAR GIMNÁZIUMBA

A Magyar Gimnázium felvételt hirdet az 1985/86-os tanévre. Felvételt nyerhet minden olyan egészséges fiú vagy leány, aki legalább az elemi iskola első négy osztályát, vagy a gimnázium felsőbb osztályát sikerrel elvégezte. — A magyar nyelv tudása nem feltétel ugyan, de kívánatos, mivel a tanítás nyelve magyar.

Az iskola mellett fiú- és leányinternátus is működik. A leányinternátust Nővérek vezetik.

A bajorországi (Német Szövetségi Köztársaság) Kastlban működő magán-gimnázium a bajor tantervek alapján, 9 évi gimnáziumi tanulmány után viszi tanulóit az érettségihez, amelynek sikeres letétele után — kevés kivétellel — a világ minden egyeteme nyitva áll előtte.

A növendékek első idegen nyelvként a németet (5. osztálytól), másodikként az angolt (7. o.), s harmadikként a franciát vagy latint (9. o.) tanulják. A többi tantárgy tanításánál részben a bajor iskolai előírásokhoz, részben (mint pl. magyar irodalom, történelem, földrajz stb.) saját tanterveinkhez igazodunk.

Az internátusok bőséges alkalmat nyújtanak nemcsak a zavartalan tanuláshoz, hanem a szabadidő értelmes felhasználásához is, mint pl. sport, magyar néptánc, ének- és zenekar, cserkészlet, stb.

Költségek: beiratási díj DM 100,— (egyszeri díj)
tandíj DM 100,— (havonként; a nyári hónapokra is fizetendő)
tartásdíj (internátus) DM 450,— (csak a tanítási idő alatt fizetendő!)

Ehhez járulnak még a különköltségek, mint pl. tankönyvek, zsebpénz, mosás, stb.

Jelentkezési határidő: 1985. július 15.

Címünk / Unsere Adresse / Our address

Ungarisches Gymnasium - Klosterburg 2 - D-8455 Kastl - ☎(09625) 249 és 542
Felvilágosítás az USA-ban: **Dr. Papp Gábor - Hungarian School Care Club**
P. O. Box 2727, Cleveland, Ohio 44111

1985 pünkösdjé Kastlban

Gyönyörű májusvégi időben zajlott le ez a hagyományos diáktalálkozó.

Pünkösdvásárnap 9 órakor „ballagtak” szokás szerint az érettségizett diákok. Az idén 28-an. Ebből 11 leány, a többi fiú. Reméljük a túlnyomó többség jól végzett, mert az eredményeket csak csütörtökön hozzák nyilvánosságra. — Új jelentezők száma eddig 30.

11 órakor volt az ünnepi búcsúztató, szentmise az ősrégi kastli román templomban. A templom képe: régi, megszokott ünnepi. A találkozásra összejött 25, 20, 15 és 10 éve érettségizettek feleségeikkel, gyermekeikkel és a sok szülő a tanulókkal, családias meghitt képet nyújtott.

A kastli kórus Halmos miséjével és gyönyörű betétjeivel, Zsongor Kálmán vezetésével igazán remekelt. Öröme a régi diákoknak, az újaknak és a szülőknél.

A búcsúztatót Msgr. Valentiny Géza delegátus, az Iskolabizottság elnöke mondotta, a mindent újjáteremtő és meg-nemesítő Lélekről. Egy példával tette a gondolatot szemléletessé: „Egy fiatal róka, fiatal úrnőjéhez, egy kislányhoz így

szólt: — Milyen jó volna, ha én is olyan lehetnék, mint te! Ha teljesen megszeli-dülnék. A hangoktól nem ijednék meg és nem bújnék el a rókalyukba, hanem hozzámennék a hozzáam közeledőkhöz, mint te. És ha a dolgokat nemcsak a szememmel látnám, hanem a szívemmel is, mint te. Mennyire kitérnél ezzel az én életem...”

Egy újdonság Kastlban: a szentmise végén a magyar Himnusz után énekelte a kórus több hangon, művészi összhangosításban, a Székely Himnusz is. — Napjainkban ez számunkra megható jel.

Mise után a régiek komoly megbeszélésre jöttek össze a mostani vezetőkkel és a tanárokkal. Öröm volt hallani ezeket a hozzászólásokat a régen végzeteknél, 25–15 év. — Egyszerűbb volt az élet akkor, de bensőségebb, családiasabb. Leesett akkor egy-egy pofon is, de mindig igazságos és nevelő volt, — atyai pofon volt. És kár, hogy ma már ilyen nincs. Az internátusban sem, mert nevelő és diák valahogyan idegen lett egymáshoz. Változott idők? — Vagy más volt a diákanyag? — Mindkettő lehetséges. De kár, hogy már nem így van! Keressük a régi rendet, a régi fegyelmet és egyszerűséget minden téren, mert az hiányzik.

Azt is szóvá tették sokan, hogy a mostani költségeket legfeljebb csak az egy-kés családok bírnák el: DM 650,— havonként. A többgyermekes családok már nem. Pedig mennyi különösen jó diák került ki Kastlból, többgyermekes családból!

Ismét kapható! Rendelje meg!
Hermann Egyed:
A KATOLIKUS EGYHÁZ
TÖRTÉNETE 1914-IG
Az egyetlen modern magyar egyház-történeti mű második, javított kiadása. Nélkülözhetetlen kézikönyv. Csak fűzve kapható.
582 oldal. Ára DM 32,— + portó.
Megrendelhető az ár egyidejű beküldésével az Életünk kiadóhivatalánál.

Halottaink

† Dr. h. c. Johannes Maurer

a pápai Szilveszter-rend lovagja és a német szövetségi érdemkereszt tulajdonosa

1907 — 1985

A hűséges, jó Maurer iskolánk egyik alapítója és mindig hűséges barátja is eltávozott. Adám György prelátus 1978-ban történt halála óta, ez a második legnagyobb vesztesége a magyar gimnáziumnak. Az iskola két tartóoszlopa kidőlt. Akadnak-e új oszlopok?

Élete végéig, május 4-én hirtelen, bár nem váratlanul bekövetkezett haláláig, ő volt a kastli Iskolabizottság Kuratóriumának az elnöke. A „Gondviselő Testület” elnöke. — Vajon akad-e német részről olyan önzetlen, mindig áldozatkész védője és gondviselője a kastli Magyar Gimnáziumnak, mint Johannes Maurer volt?

1985 május 4-én, csendes grünwaldi villájában szőlította el az Úr. Május 10-én a grünwaldi Waldfriedhofban helyezték eláradt testét örök nyugalomra.

A temetést és utána a gyászmisét a grünwaldi Szent Péter és Pál templomban Müller prelátus, Valentiny prelátus, az elhunyt testvére, Georg Maurer atya és plébánosa, Msgr. Michael Hölzl celebrálták. A kastli gimnázium részéről a kórus Kodály „Ave Mariá”-jával búcsúzott tőle a sírnál.

Gyászolja nemcsak a család és mi, magyarok, hanem az egész 1945 utáni emigráció. A bajor Arbeits- und Sozial-minisztériumban az 1945-ös német összeomlás és szinte a népvándorlászerű menekülőáradatban Johannes Maurer volt a minisztérium szociális osztályának a referense. Segíteni akaró szíve minden erejével úrrá akart lenni a tömegnyomorban és kétségbeesésben. Megalapította a Találkozás Házát (Haus der Begegnung) a hazájukat veszített nemzetiségek befogadására és kölcsönös kiegészítésére. Ez a ház lett szinte az ő második otthona, ahol a segítséget keresők mindig megtalálták; ha nem tudott anyagi segítséget adni, együttérző szívét osztotta meg velük.

A nemzetek között is különösen jó volt hozzá, főleg a magyar ifjúsághoz, Johannes Maurer. Mennyit talpalt, kopogott és ha kellett, dörömbölt is értünk, a mi Iskolánkért, a mi Internátusunkért, a különféle bajor és német hivataloknál és segélyszerveknél. — Aki ennyire belevetette egész szívét idegen embertársai szolgálatába, annak elfáradt egyszerűsége az ő szíve. Az utóbbi években ismételtén voltak súlyos szívattakjai, amik nagyon megviselték és végül is kioltották nemes életét.

Az Úr Jézus, akinek olyan hűséges követője volt — hiszen teológusnak készült — legyen örök jutalmazója.

H. F.

JUBILEUMI CSERKÉSZTÁBOR EURÓPÁBAN

A Magyar Cserkészszövetség Európai kerülete, a magyar cserkészlet 75 éves jubileuma alkalmából, — örömmel hirdeti meg cserkészei számára ide i nyári

JUBILEUMI TÁBORÁT

1985. július 27 és augusztus 10 között. A tábor a kastli Magyar Gimnázium közelében fekvő M e n n e s b e r g e n tartjuk. — A kiscserkészek tanyája a B ä r n h o f i cserkészházban lesz

Felvilágosítást szívesen ad az Európai Cserkészkerület központja: Oberföhringer Str. 40, D-8000 München 81. Telefon (0 89) 98 26 37 / 38.

† Hajdú-Németh Lajos

Született Nagylózsón, Sopron megyében, 1909. május 15-én, elhunyt Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén, 1985. március 25-én, — harminc évre rá, hogy hazáját elhagyni kényszerült.

New Brunswick-ban (New Jersey) élt szép népes családjával, 16 unokájával. — Szíve vágya, hogy Nagylózsón, ősei mellé temessék, nem teljesült. Szabad Amerika földjében nyugszik, annyi honfitársa között, akik szintén hazavágytak megpihenni. Súlyos és hosszú betegségét hívő lélekkel viselte. A végén megkapta a „boldog halál” kegyelmét: családja tagjaitól körülvéve, résztvevett még a szentmisén, magához vette a Szent Útravalót, szeretteivel együtt mondta el a szentolvasót, aztán csendesesen, teljes öntudatban, eltávozott...

Mély vallásossága a nyugat-dunántúli parasztságban és ősi családjában gyökerezett; édesanyja és kiváló papnagybátyja hatása alatt tovább mélyült. Családját jó feleségével, Ilonka asszonnyal együtt példásan nevelte. Az egyházközségi életben és a magyar közösség életében nemcsak a falujában, de a nyugati végeken is mindig előljárt.

Még mint ifjú, a keresztény demokrácia útját kereste. Fajtájának, a magyar parasztságnak, jelemelése volt a legfőbb vágya és az egyház és a haza ügyének a szolgálata mellett a KALOT-ban, majd a Kisgazdapártban vezető szerepet vitt. Első országos jelentőségű szereplése 1939-ben a pesti Vigadóban, az országos katolikus nagygyűlésen volt, ahol mint a fiatal parasztság képviselője lépett fel. — Idekint az emigrációban, ingadozás nélkül harcolt hazánk szabadságáért és függetlenségéért és az emberi jogokért.

Mindszenty bíboroshoz fűződő kapcsolata egész életére hatással volt. Első találkozása a „zalaezerségi apátúrral” a KALOT-tanfolyamon történt, amit ő vezetett és amelyen mint előadó is kitűnően vizsgázott. A szintén kisparaszti származású Mindszenty később is mindig szemeltartotta a tehetős fiatal földművest. Így veszprémi püspök korában is, később Esztergomban mint országgyűlési képviselő tárgyalt a prímással, véleményét és tanácsát meghallgatta. A legdrámaibb találkozása Mindszentyvel 1956. november 1-én Budapesten történt, amikor az amerikai magyarság üzenetét és segítségét hozta a kiszabadított prímásnak, és üzenetét vitte magával a világban szétszóródott véreinek. A szabadságharc elbukása és a prímás 15 éves önkéntes amerikai követségi fogsága után, Mindszentyt első szabad karácsonyán Bécsben, a Pázmáneumban látogatta meg. — Mindszenty első amerikai útjának, majd a new brunswicki Szent László templom felszentelésének előkészítésében, Hajdú-Németh Lajosnak is nagy része volt. Utolsó látogatása már a halott prímásnak szólt a bécsi ravatalnál és a máriacelli temetésen. De a kapcsolat a síron túl is tartott. A new brunswicki Mindszenty téren álló impozáns szobor létesítése, a környező virágos tér kialakítása és díszítése körül haláláig előljárt.

Hajdú-Németh Lajos kemény, férfias alakja előttünk tovább él. De a kemény külső mögött rendkívül gazdag és érzékeny szerető szív dobogott. Népszerűségének titka kedves és örökké optimista személyisége volt. — Hiányozni fog nekünk az ő színes, minden hitet és reménységet sugárzó egyénisége a megalakulás, az elernyedés és az általános közömbösség közepette. **dr. Horányi Tibor**

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Linz: Keresztelések: Ápr. 4-én a Magyar Otthon kápolnájában megkeresztelték **Krisztiánt**, Kovács István és Dunai-Kovács Ágnes fiát; — ápr. 14-én a kleinmüncheni templomban keresztelték **Attila Krisztiánt**, Szekrényesi Attila és Nagy Erzsébet fiát.

Halálozás: Traun: **Tihanyi Gyula**, nyugdíjas, 57 éves korában elhunyt; — **Szűcs László**, márc. 13-án, 29 éves korában autóbaleset következtében halt meg. Dr. Balogh Vince plébános temette. Nagy részvét nyilvánult meg a magyarság részéről a tragikus halál miatt. Az elhunyt szülei sok éve a magyar rendezvények leghűségesebb látogatói. — Nyugodjanak békében!

BELGIUM

Brüsszel: **Halottaink:** **Zöldi Lajos** (73) Rumbekében hosszas szenvedés után elhunyt ápr. 10-én. Nagy családja gyászolja; — **Levebre Gaetan** (3-hónapos) május 13-án hagyta itt kedves szüleit és a **Fabián** családot. — R. I. P.

FRANCIAORSZÁG (Liège)

Rényes Imre testvérünk pappászentelese június 23-án nem 10 órakor, hanem d.u. fél 3-kor lesz a Liégei katedrálisban. — A magyar primiciát június 30-án, 11 órakor a Ste. Croix templomban tartja, ahogy azt már jeleztük.

HOLLANDIA

Keresztelés: 1985. márc. 24-én részesült a keresztség szentségében Nagy Ferenc és Papp Aranka elsőszülött kisleánya: **Gyöngyi Ágnes Hubertina**, aki a Lourdesi Szűz Mária ünnepén, febr. 11-én született. Gratulálunk a kedves fiatal szülőknek. Isten éltesse a boldog kis családot!

Halottaink: A szentségekkel megerősítve febr. 17-én hunyt el **Kelemen Tibor**. Temetése **Enschede**ben volt febr. 21-én. Sokat segített az 1956-os magyarokon. 74 éves volt. — Váratlanul költözött el körünkből **Tóth György** 64 éves korában. **Leidenben** temették márc. 12-én; — **János**. Temetése márc. 20-án volt a Szt. Heerlenben hunyt el márc. 15-én **Uranka** Pancratius templomból. — Adj, Uram, örök nyugodalmat megholt testvéreinknek!

NEM SZAVAK TETTEK — KELLENEK

Máriacellben, a Mindszenty-sír megkoszorúzásakor, hangzott el:

A megboldogult primás három gondot vitt magával a sírba; az első: a magyar családok gyermektelensége; az egyke. — A második: a magyar ifjúság elkereszténytelenedése; — a harmadik: a paphiány.

Közvetlen előtte hangzott el a kastli kórus **Ave Mária**ja Kodálytól, mint tíz évvel előtte a temetésen. Az ottlevők, hogy tegyenek is valamit, a mise végén adakoztak a kastli gimnázium megsegítésére, mert súlyos anyagi gondokkal küzd, saját hibáján kívül. Hetvenöt olyan diákja van, aki után nem fizet senki. Legnagyobb részük erdélyi jó diák. Itt segíteni kell, sürgősen, mert júliusra az intézet már fizetéképtelen lesz.

Az „Életünk” az elhunyt **Mindszenty** nevére kéri, hogy különösen azok, akik nem lehettek ott a temetési évfordulón, küldjék el segítségüket lelkiismeretük szerint „Hilfe für das Gymnasium Kastl” jelzéssel: Postscheckkonto Nürnberg, Nr. 2366 57-851, vagy csekken.

Az adományokat nyugtazzuk!

Kétszer ad — aki gyorsan ad!

GYŰJTÉSÜNK ERDÉLYRE

Eddig befolyt kereken DM 150.000,—

GYŰJTÉSÜNK A BAZILIKÁRA

Eddig befolyt kereken DM 18.000,—

NÉMETORSZÁG

Augsburg: **Elsőáldozók** voltak Fehérvasárnap **Gol Tamás** Königsbrunnban és **Jager Éva Andrea** Augsburgban. — A Jóisten áldása legyen rajtuk!

München: **Keresztelések:** **Balázs Éva Veronika**, B. Gábor és Tóth Annamária kislánya, szül. 1984. nov. 18-án Münchenben, keresztelték u.o. 1985. ápr. 8-án; — **Emer Patrick Denis**, E. Joachim és Torsa Rózsa kislánya, szül. 1984. dec. 3-án Gräfelfingben, keresztelték 1985. ápr. 21-én Münchenben; — **Nagy Sandra Éva**, N. Péter és Horváth Éva kislánya, szül. 1985. jan. 23-án, keresztelték ápr. 21-én Münchenben.

Halottaink: **Stengel Vilmos**, 84 éves, 1985. márc. 19-én hunyt el Münchenben, temetése márc. 28-án volt az Ostfriedhofban; — **von Anker Ida** szül. **Kovács**, 85 éves, 1985. márc. 6-án Münchenben meghalt; — **Vitéz Árpádné** szül. **Tóth Mária**, 94 éves, 1985. márc. 17-én Münchenben meghalt. A Nordfriedhofban férje mellé helyezték el örök nyugalomra; — **Gróf Zichy Hubertusné** szül. **Szinnyer Merse Marianne**, 65 éves, 1985. máj. 14-én Münchenben elhunyt. Temetése 1985. máj. 18-án volt Ullstad-ban; — **György Ferenc**, 58 éves, 1985. máj. 1-én baleset

következtében meghalt. Temetése máj. 13-án volt az aubingi temetőben. — Nyugodjanak békében!

Stuttgart: **Keresztelés:** A keresztség szentségében részesültek: **Henrik Roland** és **Patrizia Vivien**, Redl Stephan és Czidor Irén gyermekei ápr. 6-án. — A nagy örömhöz gratulálunk!

SVÁJC

Lausanne: A keresztség szentségében Isten kegyelmi gyermekei és az anyaszentegyház tagja lettek: **Cicchi Roberto**, C. Joseph és Egyed Zsuzsa első gyermeke, ápr. 7-én a húsvéti szentmise alatt, a **Lausanne-i Servan**-kápolnában; — **Jannet Georges André**, J. Giulio és B. Györgyi negyedik gyermeke, május 4-én az **Avenches-i plébániatemplomban**; — **Eidam Patricia Cindy**, E. Antal és Imola 2. gyermeke, **Vevey**-ben, máj. 12-én. — A szülőknek sok örömet kívánunk Isten ajándékának elfogadásával, a gyermek sokszor áldozatos nevelésében, sok türelmet. Szívvel kívánjuk, hogy a kicsikék nemcsak korban, hanem jószágban is növekedjenek Isten és az emberek előtt.

A házasság szentségét szolgáltatták ki egymásnak nászmise keretében **Grand-Dufay Marc**, francia és **Haáz Ilse** genfi lakos **Vesancy**-ben, 1985. ápr. 30-án. — Szívvel gratulálunk és Isten kegyelmét kérjük számukra, hogy a házassági szentség erejében életük végéig hűségben és áldozatos szeretetben kitartanak egymás mellett!

Aranymisés papjaink

DR. KERNY GÉZA, magyar lelkész, az ausztriai magyarok főlelkésze, 1985. június 16-án ünnepli aranymisését a linzi magyar szentmise keretében a Jópásztor templomban 10.30 órakor.

A jubiláns 1912. szept. 17-én született Budapesten. Szentelték Esztergomban 1935. jún. 16-án. 1974 júliusáig Magyarországon, főleg Budapesten működött. Mivel hajthatatlanul kitartott az egyház és hazája jogai mellett, Hazáját elhagyni kényszerült. Ádám György pápai delegátus fogadta be és megbízta a linzi magyar menekültek lelki gondozásával.

Kerny atya immár 11 éve működik áldásosan a linzi egyházmegyei magyarok között. Korát meghazudtolva, fiatalos lendülettel és bámulatos frissességgel látja el ma is nemcsak a linzi és welsi magyarokat, hanem hetente látogatja a két felső-ausztriai tábor, Bad Kreuzen és Thalham újonnan jött lakóit is. Ugyancsak hetente hittanórákat tart az altmünsteri iskola magyar tagozata számára. Mint a linzi „Árpád” cserkészcsapat lelkivezetője kitűnően tud beszélni a gyermekek és fiatalok nyelvén. Választékos stílusáért, belső megélésből származó prédikációjáért, széleskörű olvasói-ságáért köztiszteletnek örvend mesze Linz határain túl is. Különösen ki kell emelni azt is, hogy sokoldalú magyar munkája mellett időt szakít a távol-keletről menekült vietnámi és kambodzsai menekültek számára is, akiknek szótárt szerkesztett és akik szinte atyjukként tisztelik.

A linzi egyházmegyei magyarok, a cserkészcsapat tagjai, valamint a Felső-ausztriai Magyarok Kultúregyesülete, de együtt az egész Ausztria magyar katolikusai hálás szeretettel gratulálnak főlelkészünknek a szép papi jubileumhoz és kívánnak neki sok örömet és kitartást buzgó papi munkájában.

P. KOVÁCH ANGELUS OFM. Cap., született Budapesten 1911. okt. 9-én, szentelték Budapesten 1935 júniusában.

Ő is, mint annyi magyar pap, 1956-ban kényszerült menekülni Nyugatra. Kezdetben Franciaországban, Strasbourg-ban működött, majd a 70-es években elvállalta Közép- és Észak-Olaszországban a menekült magyarok lelki gondozását.

Ő a legegényibb ízű és módszerű ma-

gyar lelkipásztor. Szent Ferenc festői ruhájában motorbiciklin járja Itáliát, Triesttől le Rómáig. Állomásai: Genova, Torino, Milano, Bologna, Firenze stb. — Lakik: Rómában — amikor néha ott is tartózkodik — a Via Veneton. Onnan „kormányozza” az ő igen nagy missziós területét, amely nagyon sok püspökségre terjed ki. Eszköze a telefon, a látogatás és az ő már szinte legendás körlevele, az „Ü z e n e t”, amely pár ezer példányban jelenik meg, eljut Olaszországon kívül is. Olaszország-szerzte vagy kétezer magyar családot tart nyilván, nagyon sok a vegyes család, ahol legtöbbször az asszony magyar, a férj olasz, a gyerek neve talián: Gino, Roberto, Nicola, Valentina, stb. — Ebben az „Üzenet”-ben helyet kap minden; a magyar világi és egyházi irodalom mellett, a világ-irodalom remekeiből is egy-egy idézet, sőt még a humornak is mindig akad hely. Pl.: „Asszonyoknak szépséges tüköre, férfiaknak bajvívó fegyvere, királyoknak oktató mestere, Magyarország választott Vezére — ez Szűz Mária!”

A máricelli zarándoklatról megemlékezve, ezt írja Mindszentyről: „Bízunk az ítéletet a történelemre és hajoljunk meg mélyen az előtt, akiről még ellenségei is elismerik, hogy mindenki fölé magasló hős volt”.

Ad multos annos!

*

P. Angelus humorából: A háború utáni „gyorstalpaló” kiképzések idejéből: „Apu, hol vannak a Kárpátok?” — Az üzemi párttitkár, elmerülve a Szabad Nép olvasásába: „Kérdezd meg anyádtól! Ő rak el mindent!”

*

P. DR. RADNAI TIBOR, OFM. Cap., szül. 1910. aug. 23-án Baj-on (Komárom m.), szentelték Budapesten, 1935. jún. 20-án. Működési területe a bécsi és sankt pölteni egyházmegyék területére terjed ki 1958 óta. Címe: Wien, Pressgasse 8.

Középiskoláit a tatai piaristáknál végezte. A teológiát a pesti Egyetemen doktorátussal fejezte be 1937-ben. A kapucinus rendbe 1926-ban lépett be; 1936-tól 1946-ig a rendi főiskolán tanított. 1946-tól a rend feloszlásáig, 1950-ig, Móröttlett rendházfőnök és plébános. Először Győrben talált menedéket a plébánián, majd az 1956-os szabadságharc után Bécsbe jött, ahol rendtársak fogad-

† dr. Ispánki Béla

pápai kamarás, főlelkész

Május 9-én, 68 éves korában, angliai lelkipásztori tevékenysége 28. évében, szívszélhűdésben váratlanul elhunyt. Az ünnepi gyászistentiszteletet május 21-én déli egy órakor tartották a kármelita templomban. Utána a Kansal Rise-i temetőben helyezték el örök nyugalomra.

Dr. Ispánki Béla 1916. okt. 30-án született Újpesten. Érettségi után belépett az esztergomi egyházmegyébe; tanulmányai végzésére Rómába küldték és ugyanott szentelték pappá 1941. október 26-án.

A háború vége Magyarországon éri. Már Serédi hercegprímás fölhasználja a fiatal pap szolgálatait. Mihelyt megjelentek az UNRA-teherautók segítséggel Magyarországnak, dr. Ispánki „pendlik” Budapest és Róma között vatikáni rendszámmal és hozza a sürgős élelmet és gyógyszert. A Mindszenty bíboros ellen intézett köztársaságelleni összeesküvés perben, Mindszenty után egyik fővádott. A vád szerint a köztársaság megdöntésére irányuló tevékenységben Mindszenty küldöttje és legfőbb hírvívója volt. Őt is életfogytiglani börtönbüntetésre ítélték. Mikor a Gyűjtőben raboskodott, egyik fegyőr bedobott hozzá egy fehérmű-„cuccot” azzal: „Itt vannak a gazdája gatyái. Mossa ki őket!” — Csak aki ismeri az akkori börtönviszonyokat, tudja, hogy ezzel milyen szolgálatot tett az az ő a Mindszenty-ügynek. — Ispánki ebből tudta meg, hogy „gazdája”, a bíboros is a Gyűjtőben van. Az 1956-as forradalom szabadította ki őt is a börtönből. A forradalom bukása után Angliába menekült, ahol a menekült magyarok lelkésze lett; először Észak-Angliában, később egész Nagybritannia területén.

1976. május 30-án, Mindszenty síremlékének a felavatásán 4.000 hívő előtt ő, az életfogytiglanra ítélt rabtárs, méltatta a vértanú primást. — Tíz évre Mindszenty halála után már nem vehetett részt az ünnepi évfordulón május 15—16-án. Előbb magához szólította őt is az Úr. — Requiesscat in pace!

Arkári memyit szántson, vessen, ha a te áldásod, Uram, nem gyökereztetí, ha az elhintett magot nem neveli: hiábavaló minden fáradság és igyekezet. Mert memyországban vagygon annak prédikálószebe, aki tanítja a szíveket.

Sokat ad, aki szeret és minden adománynál többre kell becsülni a szeretést, mivel szívét adja, aki szeret.

Pázmány Péter

ták és a bécsi magyar hívek lelkigonozását végezte. 1959-ben König érsek az újjászervezett bécsi magyar lelkészség vezetésével bízta meg. 1979-ben a bécsi kormány az ausztriai magyar kisebbségi tanács tagjává nevezte ki, majd 1980-ban az akkor megalakult ausztriai egyesületek és szervezetek központi szövetsége elnökévé lett. 1980 augusztusában König bíborosérsek az érseki tanácsos címmel tüntette ki.

*

DR. KERÉNYI GYÖRGY, szül. Napkoron 1910. szept. 25-én, szentelték Esztergomban, 1935. jún. 13-án. Működési területe Zürich város volt 1966-tól 1983-ig, nyugdíjazásáig.

*

DR. POGÁNY GYÖRGY, szül. Budapesten 1912. szept. 29-én, szentelték Bécsben (Pázmáneum) 1935. júl. 11-én. — Működik a newarki főegyházmegyében. Címe: Newark, N. J., USA — 1957 óta.

*

Aranymisés testvéreinknek még sok erőt és kegyelmet kívánunk!

FIGYELEM! ÚJ KIADÁS!

Közi Horváth József:
APOR PÜSPÖK ÉLETE ÉS HALÁLA

A régen elfogyott könyv 2. kiadása, dokumentumokkal és gazdag kép-
anyaggal kibővíve. Ára: DM 20,—.
Megrendelhető az „Életünk” címén.

● **Könyvújdonság!** ●
Berkessy Ferenc:
A BARÁTOM BONIFÁC
Ára: DM 20,—

Megrendelhető a szerző címen:
Auf dem Ruhbühl 107, D-7997 Immenstaad

Balatonkenese, Csalogány u. 17 alatt
egész évben kiadó 2 szoba-hall, főzőfül-
ke, fürdőszoba, WC, hideg-melegvíz, hű-
tőszekrény, TV. Fűzési lehetőség, vízpart
600 m. Érdeklődni: **Frecott György**, Szé-
kesfehérvár, Rozsnyói út 17.

ART

DÉMÉNAGEMENTS S. A.

Szállítási vállalat

Szállítások belföldre és külföldre,
tengerentúltra — légiszállítással is —
költözködés, bútorraktározás,
külföldi szállítványoknál a vám
elintézése.

Magyarországra is szállítunk!

Magyaroknak kedvezmény!

ART Déménagements S. A.

2 rte du Grand Lancy
CH - 1211 Genève 26
Telefon 0 22 / 43 36 32 (magyarul is!)

Privát cím: Kereszties László

58 rte de Vervier
CH - 1227 Carouge, GE
Telefon 0 22 / 42 98 36 este 7 óra után

Számveteli ügyekben magyarul is segít:
Bagaméry Magda, Steuerbevollmächtig-
te, 5000 Köln 30, Fröberplatz 13. — Fo-
gadás megbeszélés szerint. Tel.: (02 21)
40 20 95 vagy 13 66 87.

NEMZETŐR KÖNYVEK

	DM
Tollas Tibor: Forgószélben	30,—
Válogatott versek, 250 old. füzve	30,—
vászonkötésben	38,—
Fehérvári István: Szovjetvilág Magyar- országban 1945 — 1956 füzve	35,—
keménykötésben	45,—
Szoltsenyicin: Gulag csak II. kötet.	30,—
Oroszból fordította Szenté Imre.	30,—
Rozanich István: A másik partról (versek) füzve	12,—
Dálnoki Veress Lajos: Magyarország honvédelme a II. világháborúban (3 kötet) vászonkötésben	80,—
Megrendelhető a könyv árának beküldésé- vel: Nemzetőr, Ferchenbachstr. 88, D-8000 München 50, BRD címen.	

MINDSZENTY BÍBOROS

magyar nyelvű életrajza

Közi Horváth József

tojjából, zsebkönyvben.

Megrendelhető az Életünk szerkesz-
tőségénél (Máriacellben Bourdeaux
Ottó SJ atyánál) és az összes
magyar lelkésznel.
Ára Európában 6,— DM,
tengerentúltra 4,— dollár.

DIÓSZEGHY TIBOR, hites tolmács és
fordító, magyar - német és német - magyar.
Németországban tanácsadás, állampolgár-
sági és menekültügyi kérdésekben, vala-
mint peres ügyekben segít. Daimlerstr. 249.
D - 4040 Neuss. Telefon (0 21 01) 54 13 17.

FÉNYKÉPEZŐGÉPEK — FOTOMUNKÁK
PASSFOTO

FOTO DOBOS

Rindermarkt 16

8000 München 2 - Telefon (0 89) 26 51 12

Az előfizetési díjat
vagy könyvrendelések árát kérjük
Postacsek-kontónkra vagy postán
(ne bankon!) keresztül átutalni!

HIRDETÉSEK

Együtt minden szebb lehet! 38 éves,
alkotói pályán dolgozó, egyetemi kép-
zettségű, szabadfoglalkozású, 172 cm.
magas magyar férfi vagyok. Kultivált
megjelenésű, művelt, mélylelkű, vallásos
magyar hölgy ismeretségét keresem. Ka-
land nem érdekel. Fényképes válasznak
nagyon örülnék. „Jövő” jelképe a szer-
kesztőségbe várok.

**Csipkésveretű új diszhám, kötél és
bőrstráanggal, kettesfogathoz eladó.** Cím:
Bischoff, Denninger Str. 108, 8000 Mün-
chen 81, tel.: (089) 91 31 46, vagy írásban.

Értelmiségi foglalkozású férfi, 50 éves,
korban hozzáillő házastársat keres. Sze-
mélyes találkozás lehetőleg München-
ben. Választ „Szeretet” jelképe kérek.

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. Bayer

Kreitmayerstr. 26 - 8000 München 2

Telefon (0 89) 1 29 63 93

Egri Bikavér	DM	6,80
Alföldi Olaszrizling 1.		5,30
Alföldi Kékfrankos 1.		5,30
Abasári Rizling 0,7		5,95
Debrői Hárslevelű		6,30
Badacsonyi Kéknyelű		7,20
Badacsonyi Szürkebarát		7,30
Soproni Kékfrankos		6,60
Villányi Burgundi		7,30
Hajósi Cabernet		7,30
Boglári Olaszrizling		6,—
Boglári Kékfrankos		6,—
Boglári Cabernet-rosé		6,—
Csopaki Rizling		6,80
Zöldszilváni		7,30
Tokaji Aszú 4 puttonyos		14,50
Tokaji Aszú 3 puttonyos		12,50
Vilmos körtepálinka		24,50
Császárkörte		19,50
Kecskefői barackpálinka		27,—
Cseresznye pálinka		24,50
Szilvapálinka		18,—
Kosher Szilva pálinka 0,8		32,—
Hubertus		21,—
Beverage Bitters 0,5 lit.		17,—
Pick szalámi	kg	27,—
Csabai	kg	25,—
Gyulai	kg	23,—
Házi kolbász	kg	19,—
Kalocsai tarhonya	1/2 kg	3,30
Nagykockatészta	1/2 kg	3,50
Paprika káposztával	0,7 lit	4,90
Hegyes eróspaprika		4,40
Hegyes csipőspaprika		4,90
Globus paprika káposztával	0,66	3,50
Kolozsvári káposzta	Ds.	4,40
Disznósajt	kg	12,50
Véres-, májashurka	kg	12,50
Paprikakrém tubus: édes / erős		1,50
Gulyáskrém tubus		1,80
Gyalult tök 0,72		2,90
Sóskapuré		2,20

— Üvegárút is szállítunk —

■ HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj
befizetése után tudunk közölni!

M. SZERDAY — Metropolitan Verlag
KÖNYV ÉS HANGLEMEZ

Ferdinandy M.: Az ellenszegülők	Sfr.	40,—
Halász Péter: Tam-tam		28,—
Halász Péter: Tatárok a Széna téren		30,—
Moldova: Elhúzódkó szűzesség		21,—
Boccaccio: Dekameron I., II.		39,—
Dumas: Monte Cristo grófja I.—III.		57,—
Mikes György: Talicska (vidám)		15,—
Zilahy L.: Két fogoly		30,—
Az ősi társadalom magyar kutatói		15,—
F. Werfel: Verdi		16,—
Proust: Az eltűnt idő nyomában I.—III.		85,—
Herczeg F.: Pro Libertate		34,—
Szilvási L.: A néma		39,—
Benedek I.: Párizsi szalonok		21,—
Bethlen Gábor krónikái		27,—
Bethlen Gábor emlékezete		103,—
Falus R.: Az antik világ irodalmi		36,—
Bernáth A.: Így éltünk Pannóniában		12,—
Mikszáth K.: A Noszty fiú esete		15,—
Tóth Marival		15,—
Örkény I.: Az utolsó vonat		12,—
Örkény: Önéletrajzom töredékekben		19,—
Zsigray J.: Merénylet Napóleon ellen		10,—
Szótárak, nyelvkönyvek, útikönyvek és utazási regények, gyermek- és ifjúsági könyvek! Nyugati és antikvár is nagy vá- lasztékban! Hanglemezek és teljes operák!		

M. SZERDAY — Metropolitan Verlag
Teichweg 16, CH-4142 Münchenstein/Schw.
☎ 061 / 46 59 02, külföldről: 0041 / 61 46 59 02

Női mértékszabó szalon keres tapasz-
talt varrónőt, legalább ötvenes szakmai
gyakorlattal. Munkahely Starnbergben,
5 percre az S-Bahntól. 40 órás munka-
hét. Önálló munkavégzést várunk el. Né-
met nyelvtudás szükséges. Érdeklődni:
Frau Gerauer-nél, telefon (08151) 1 22 95.

Ausztriában élő, 31 éves 184/78, jó-
megjelenésű, rendezett anyagi körülmé-
nyek közt élő, érettségizett, egyedülálló
fiatalember megismerkedne korban hoz-
záillő, intelligens, csinos leánnyal, vagy
asszonnyal. Gyermek nem akadály. Vá-
laszokat „Szeretem” jelképe kérek.

Műszaki, tudományos és egyéb szö-
vegek, okmányok hitelesített fordítása
magyarra / németre, kedvező áron, leg-
rövidebb határidővel — **Ficsor László**
okl. mérnök, D-4130 Moers 1, Rhein-
hauserstr. 10, Telefon (0 28 41) 3 34 72.

Munkatársakat keresek mellékfoglal-
kozásban — üzleti területem további ki-
bővítéséhez. Jelentkezőket Ausztria te-
rületéről várok. Telefon (0 89) 2 01 28 05
9,00 és 10,00 óra között.

Kezdő önállósításhoz biztosítási és fi-
nanciális kérdésekben pontos tanács-
adás, illetve lebonyolítást vállalok. Tele-
fon (0 89) 71 75 55 19,00 óra után.

POPOVITSNÉ - PATAY KATALIN
szakkozmetikus

München, a Partnach Platz-nál.

Kezelések megállapodás szerint.

Telefon: (0 89) 7 69 33 01

Rupp László hites törvényszéki fordító,
vállal fordításokat magyarról németre és
németről magyarra. Postfach 162, D-8000
München 1. — ☎ (0 89) 53 02 35.

AGAPE KIADVÁNYOK

Újvidéken (Jugoszlávia) AGAPE néven
katolikus kiadó működik. Kiadványait min-
denkinek szeretettel ajánlja. Az eddig meg-
jelent kiadványok közül kaphatók:

Agape, folyóirat (megjelenik minden páratlan hónap végén) évi előfizetés	DM	10,—
Isten népének története (Biblia kép- regényben. Eddig megjelent 21 füzet) egyes füzet ára		2,20
Antal testvér (Páduai Szent Antal élete képregényben, színes, 72 old.)		4,—
Nigg-Schneiders: Assisi Szent Ferenc és világa (142 old., 72 színes képpel)		17,—
Malinski-Buják: II. János Pál (210 o., 111 fekete-fehér és 42 színes képpel)		17,—
Képes Biblia		20,—
C. B. de Gasztold: Imák a bárkából		3,10
A keresztfához megyek (Keresztutak gyűjteménye)		5,—
Harmath K.: Megváltásunk szent éve (brosúra)		1,—
I. Loidl: A fatimai látnokok (bros.)		1,—

Ezenkívül kaphatók még természetből vett
motivumú levelezőlapok (és fél levelezőlap-
nagyságú képek) bibliai vagy más aforiz-
mával; katolikus zsebnaptár és falinaptár.

A kiadó címe: AGAPE, Cara Dusana 4,
YU - 21000 Novi Sad. Jugoszlávia.

Az AGAPE szívesen vállal mindennemű
nyomdai előkészítést vagy nyomtatást Ju-
goszláviában, a nyugatiakhoz képest igen
mértánys áron!

FIGYELEM!

Az „ÉLETUNK” előfizetési ára
egy évre DM 18,—, tengerentúltra
légi postával DM 28,—.

Kérjük előfizetőinket az előfizetési-
díjat lehetőleg postacsek-kontónkra,
tengerentúlról pedig ne bankon
útján, hanem eurócekkben utalják
át, mert a banklevonás igen nagy.

● Kedvezményes áron kapható! ●

HIRDETTEM AZ IGÉT!

Mindszenty szellemi végrendeletének
ez a könyv az első gyöngye, amit
kiadott a Mindszenty Alapítvány.
A könyv tartalmazza Mindszenty
legfontosabb körleveleit, írásait és
beszédeit, amiket harcban a meg-
szállókkal írt vagy mondott, vala-
mint felejthetetlen körújtjain a világ-
ban szétszórt magyarokhoz intézett.
A 60 oldalas bevezető tanulmányt
Közi Horváth József írta.
— Legszébb ajándék! —
Ára DM 20,— vagy \$ 10,— + portó.

ÉLETUNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Oberführinger Str. 40.
D-8000 München 81
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38

Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főlelkészeg.
Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc, lelkész.

*

Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge,
Oberführinger Str. 40,
8000 München 81,
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38.

Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.
Abonnement: DM 18— pro Jahr,
nach Übersee mit Luftpost DM 28,—.

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelké-
szek terjesztik, ők küldik szét és ná-
luk is kell előfizetni!

Tengerentúltra, vagy ahol nincs ma-
gyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi
az újságot.

Előfizetési ár egy évre DM 18,—
vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúltra légipostával DM 28,—

Lapzárta: a hónap 18-án.

Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postscheckkonto München:

Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80

Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,

Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70

Kath. Ung. Seelsorge „Életünk”.

Druck: Danubia Druckerei GmbH,
Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: Einem Teil dieser Auflage
liegt bei: Bundschreiben. — A kiadvány
egy részéhez körlevél van mellékelve.

ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK
FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bank-
kontónkra, hanem Postacsek-kontónkra
kérünk: Kath. Ungarn-Seelsorge — Son-
derkonto — München, Postacsekamt
München, Konto-Nr. 606 50-803.

■ Május elején jelenik meg ■

JUHÁSZ LÁSZLÓ

új történelmi munkája:

MÁTYÁS KIRÁLY BÉCSBEN
az osztrák főváros magyar megszállásának
500. évfordulója alkalmából. A 170 oldal
terjedelmű, képekkel illusztrált könyv
nemesek Mátyás bécsi uralmának öt esz-
tendejét dolgozza fel a legapróbb részle-
tességgel, de felkutatja az Ausztriában ta-
lálható Mátyás kori emlékeket is. — Ára:
DM 24,— vagy US \$ 10,—.

Megrendelhető a szerző címen: Bülow-
str. 10, D-8000 München 80.

KERESÉS

Keresem Gerebenics Jánost, szül.
1923-ban a sopronmegyei Rábapordány-
ban. Bátyammal, Buday Ferencsel vég-
zett a pápai bencés gimnáziumban. Né-
metországban együtt voltak katonák és
1945-ben estek amerikai hadifogságba.
Értesítést „Buday Margit” jelképe kérek.

Kiadóhivatalunknál kapható
könyvek

Mindszenty József: Hirdettem az Igét

(1944—1975). — 300 oldal, vászon-
kötésben DM 20,— vagy \$ 10,—

Mindszenty József: Emlékirataim,

500 o., vászon köt. DM 40,— \$ 22,—

Kardinal Mindszenty: Erinnerungen,

4. kiad., váz. köt., DM 40,— \$ 22,—

Közi Horváth József: Mindszenty

bíboros, zsebkönyv DM 6,— \$ 4,—

Közi Horváth József: Apur püspök

élete és halála; 2. bővített kiadás,

22 képpel DM 20,— \$ 10,—

Hermann Egyed: A katolikus Egyház

története 1914-ig. Az egyetlen mo-
dern magyar egyháztörténet. 582

oldal. DM 32,—

Az irodalom világa. Irodalomelméleti

alapterv, 100-nál több versillusztrá-
cióval, kb. 300 oldal, vászon kö-
tésben DM 20,— \$ 10,—

Szamosi József: Máriacelli emlék-

könyv, képes kalauz 48 képpel,

ebből 32 színes DM 12,— \$ 6,—

Szállításnál + portóköltség.

Megrendelhető:

az „ÉLETUNK” kiadóhivatalánál

Oberführinger Str. 40

D-8000 München 81 W. Germany

OKMÁNYOK HITELES gyorsfordítása:
August LÉVAI bírósági tolmács:
Lehnsgrund 24, 4300 Essen ☎ (02 01) 71 15 82

Magyar Festmények

GALÉRIA PANNONIA WIEN I - TIEFER GRABEN 12-AUSZTRIA

MUNKÁCSY MIHÁLY
PAÁL LÁSZLÓ
SZÉKELY BERTALAN
CSÓK ISTVÁN
LOTZ KÁROLY
IVÁNYI-GRÜHNALD
RIPPL-RÓNAI, stb.